

EESTI SKAUT

Eesti Skautide Ühingu ajakiri

September 2008

SKAUT

Heikki Mutso – Tipp juba ju paistab

Geddy Siimenson –
Grupijuht Jüri vaatab kaarti

Kristiina Niileri erakogu – Marianne ja
Toomas Tofanal

Kristiina Niiler – Tiiu via ferrataal ehk raudteel

Jekaterina Ivanova erakogu –
Nädalase matka lõpetas puhkus Garda järve ääres

Kristiina Niiler – Puhkehetkel

PEASTAABI VEERG

Nskm AUNE SUVE
ESÜ programmijuht

Skautluse omapäraks on huvitav ja mitmekülgne programm, mida omandavad nii hundud, skaudid, vanemskaudid kui rändurid. Üle maailma levinud skautlusest võib eri riikides leida erinevaid programmi struktuure, mitmel pool on kasutusel erialadel põhinev järgusüsteem. Meie oleme jäänud kindlaks süsteemile, mille lõi Bi-Pi, kui asus 20. sajandi algul esimese skaudisalgaga tegelema.

Möödunud aastal vaatasime väikese meeskonnaga üle Eesti Skautide Ühingu

skaudi, vanemskaudi ja ränduri vanusegruppide järgusüsteemi. Tööprotsess oli pikk ja võttis palju energiat. Vaatasime üle kõik, mida meie liikmed täna peavad omandama, et olla ühiskonnas aktiivsed liikmed ning saada hakkama igas situatsioonis (metsas seigeldes, suurlinnas eksides või püüdes päästa lähedast). Skaudiprogramm peab olema toeks koolile. Paljud varem ühes punktis koos olnud küsimused sai lahku löödud, mitmed teemad lausa välja võetud. Kaotasime ära segadust tekitava vanemskaudi järgu ja lisasime koondjärgu, millest lähemalt saad lugeda allpool.

Nüüdseks võime öelda, et meie organisatsiooni järgusüsteem on endiselt vana traditsiooni järgi nelja teema all: skaudid ja skautlik liikumine, skaudid ühiskonnas, skaudid välitegevuses ning erioskused ja elutarkused.

Püüan siinkohal veidi tutvustada nüüdset süsteemi. Igal hundul, kes pürgib skaudiks ning ka neil, kes soovivad alles peale 11. eluaastat meiega liituda tuleb algatu-

seks omandada 9 punkti, mis tegelikult on skautluse alused, nt. skaudiseadused, -ajaugu, -vorm, Eesti riigi sümbolid jms. Kui need üheksa on edukalt läbitud, saab peale töötuse andmist noorest (või täiskasvanust) SKAUT. Noor (11-14-aastane) algaja skaut asub omandama III järku, seejärel II järku ja olles jõudnud juba vanemskaudi ikka I järku. Need, kellel on soov skautlusega liituda tekkinud hiljem saavad peale töötuse andmist asuda omandama I ja II järku teadmisi koondava, nn. KOONDJÄRGU abil ja kui see on tehtud saavad nad asuda I järku juurde. See on eesmärk, kuhu tahab jõuda iga skaut. Need, kes tunnevad veel huvi erinevate teemade vastu, siis on meil 12 punkti soovituslikult tulevasasele skaudijuhile.

Soovin teile edukat algavat skautlikku hooaega ning uute hundude, skautide, vanemskautide ja rändurite värbamist.

ÜKSKORD SKAUT, IGAVESTI SKAUT!

PEATOIMETAJA VEERG

Skm LEHO MÄNNIKSOO
Eesti Skaut peatoimetaja

See oli aastatel 1988-89, täna võime öelda, et möödunud sajandi lõpul. Poisteliikumine Eestis mitmesuguste klubide näol oli täiesti olemas ja tekkis veel mitmesuguseid sarnase suunitlusega organisatsioone, mis kõik tegelesid äkki demokraatliku mõtteviisi taasjuurutamisega lastesse ja noortesse.

Kõikide nende hääl sai kajastuse tol ajal Eesti Raadio iganädalases lastele-noortele suunatud infosaates „Kiikerkava”. Olin selle toimetaja, saadet juhtisid noored ise. Sellise saate olemasolu riigiraadios kadestasid meid külastanud taani, rootsi ja soome skaudid. Selle infosaate võtsid mõne aja pärast maha tolleaegsed Eesti Raadio juhid. Nüüd pole enam sellist operatiivset massikommunikatsiooni väljundit. On küll internet, aga see võimaldab informatsiooni lisada ja levitada omamoodi, täiendades juba sissetöötatud infokanaleid.

Siis tekkis mõte ühiselt ka trükisõnas väljuda Eestimaa rahva ette ja hakata välja andma noorsoo-organisatsioonide ühist häälekandjat ajakirjana, nii oleks seda saanud rahaliselt kergemini toetada. Nii ilmuski katseks kolm numbrit pealkirjaga „Rajaleidja”, milles leidsid käsitlust artikleid eetseritest, skautidest, gaididest, 4H liikumisest, ELO tegevusest, noorkotkastest, kodutütardest. Kuna ajakirja toimetuses ei olnud ühtki professionaalset ajakirjaniku, peale peatoimetaja, siis muutus ajakiri küll väga omanäoliseks, ei omandanud aga kaubanduslikku välimust. Küll aga leidis mitmeid sponsoreid rahastamiseks seda üritust, nii et tuldi ots-otsaga kokku. Projekte rahastamiseks tol ajal veel ei kirjutatud.

Hiljem, kui moodustati Eesti Skautlike Organisatsioonide Liit, registreerisid kaks Eesti Skautliku Antoni Keskgildi liiget – nskm Uno Saarna ja käesolevate ridade kirjutaja – skaudikirjanduse väljaandmiseks kirjastuse ESOLIIT. Jõudsime trükkida mitu raamatut nii skautidele kui noorkotkastele, muuhulgas ainsa senikirjutatud skaudiromaani Jetta Ollik-Andevei „Alati valmis” I ja II osa. Lahkhelide tõttu taastuvas skaudiliikumises lõppes nii liidu kui kirjastuse tegevus. Hakkas aga ilmuma ajakiri „Eesti Skaut” ja tänu Eesti Skautide Ühingu moodustamisele ilmub tänagi.

See ei kannu küll enam skautlike orga-

nisatsioonide ühise ajakirja ideed, aga tänu üksmeelse toimetuse olemasolule on ajakiri saanud Eesti skautluse häälekandjaks ja jõuab loodetavasti ka nendeni, kes ise ei ole selle ühingu liikmed. Sellegipoolest kriiteldab hingel veel tänagi meie väljaande väike mastaapsus ja väikese nišiajakirja staatus. Ajakiri peaks vähemalt kajastama ka gaidiorganisatsiooni elu ja tegevust, vast juba enne, kui toimub kavandatav ühisesse organisatsiooni liitumine. Sinna ju asjaolud suunduvad. See tundub tänapäeval mõistusepärasena, sest Eestimaa ei ole Ameerika, kus saab lubada tugevat poisteorganisatsiooni oma suuretiraažilise väljundiga meediasse. Küll aga pole ju meil keelatud luua iseseisvaid poiste ja tüdrukute üksusi ühises liidus. Ja pange tähele, et ameerika boy-skautide ajakiri ei kannu pealkirja „Ameerika Skaut” vaid „Poiste Elu” (Boy’s Life). Mõelgem selle üle, mis ei ole muidugi enam ettepanek meie ajakirja nime muuta, vaid vihjamine ühenduses peituvale jõule ja võimalusele laiemat lugejaskonda võita ajal, kus ajakirjade lugemine ei ole väga elav tegevus.

Ma ei tea, kas jään selle kirjatükiga üksikuks uitajaks kõrbes, aga ei tahaks küll. Arvan, et jätkate ise seda mõtteniiti, mille otsa püüdsin öelduga teie kätte anda. Võib-olla on selleks juba aeg? Ootan vastukajaid.

Ajakiri Eesti Skaut
Eesti Skautide Ühingu väljaanne

Toimetuse kontakt: Postkast 260, Tallinn 10503
ajakiri@skaut.ee

Järgmine number ilmub talvel.

Toimetusel on õigus kirju kaastöid toimetada ja lühendada. Fotosid ja käsikirju ei tagastata. Ajakirja „Eesti Skaut” toimetust tänaab kõiki kaastöid tegijaid. Ootame uusi kaastöid.

roheline trükk

MTÜ Eesti Skautide Ühing
Lembitu 7-40, Tallinn 10114
646 6530 või 5344 5171
info@skaut.ee www.skaut.ee

Esikaane foto: KRISTI HERTMANN

SkM

Leho Männiksoo

75

Koostas skj KAROLIN LILLEMÄE

12. juunil sai meie ajakirja peatoimetaja 75. aastaseks. Juubeli puhul palusime teiega skautluses koos seigelnud inimestel mõned eredamad seigad ja mõtted kirja panna. Kuigi kokkupuuted Lehoga on erinevad, läbib neid kõiki kandev sõnum – palju õnne, jõudu, jaksu ja tervist!

◆ Tutvus Leho Männiksooga ulatub tänaseks enam kui 15 aasta taha ja päris täpselt esimest kohtumist enam ei mäletagi. Usutavasti oli see varastel 1990. aastatel ja seotud Eesti skautluse ühtsuse temaatikast käsitlevate erinevate kokkusaamistega. Aastate jooksul on skautlus

ja selle raames koostehtu aidanud Lehot paremini tundma õppida ja kohe kindlasti saab öelda, et Leho on olnud üks Eesti skautluse suurkujusid, kes on hoolinud meie liikumise heast käekäigust ja ise väga paljudes ettevõtmistes aktiivselt kaasa löönud.

Leho ja skautluse teede otsene ristumine jääb 1980. aastate lõppu, kui asuti taastama Eesti skautlust ja otsustati luua ka Eesti Skautlik Antoni Keskgild (ESAK), organisatsioon, mis liidab täiskasvanud skaute, kes ei ole enam aktiivselt seotud noorteorganisatsiooni tegemistega, küll aga soovivad skautluse arenguteel abiks olla. Just selle organisatsiooni ja Eesti gildiskautluse loomise ning tegevuse juhtimisega oli Leho seotud pikki aastaid. Leho eestvedamisel sai ESAKist ka rahvusvahelise, 1953. aastal alguse saanud gildiskautluse organisatsiooni International Scout and Guide Fellowship liige. Samuti oli Leho Eesti Eetterskautide Ühenduse loomise juures, mis oli omamoodi jätkuks raadiomees Leho Männiksoo poistesaadetele Eesti Raadios ja Eesti Poiste Liidu tegevusele.

Leho ideeks on olnud ka eriskautluse uue haru – ökoskautluse – arendamine ja ehk kunagi on võimalik rääkida ka selle-

▲ Ökoskautide koondus. Teema: skautluse ajalugu. Leho: „Huntide arvukus see aasta...”

Skj RAIMO LÄÄNEMETS
Ökoskaut

nimelisest eriskautluse harust, aga see tee vajab veel käimist. Uusi ideid ja mõtteid, kuidas skautlus tänases päevas kohanduda võiks, on Lehol ikka olnud.

Viimased aastad teab enamus meie liikmeid Lehot ajakirja Eesti Skaut peatoimetajana ja ajakiri on tema kaasabil tublisti kasvanud.

Skm. Leho Männiksoo tublisid skauditegusid, nüüd juba 20. järjestikkusel aastal, on tunnustatud Põhjatäht III järgu märgiga ja Eesti Skautide Ühing on nimetanud ta oma auliikmeks.

Leho Männiksoo on tunnustatud Eesti riikliku Valgetähe V klassi teenetemärgiga.

Leho on vahva mees, kellega on mõnus juttu ajada ja koos tegusid teha ning loodan, et tegusid skautluses on ikka veel ees. Palju jõudu ja jaksu selleks Sulle, hea skaudivend!

Skm KRISTJAN POMM
Peaskaut aastatel 1997–2006

▼ Leho on inimene, kes nii minu kui ka mitmed mu varasemad ja ka hilisemad sõbrad skautluse juurde tõi. Olles ise aktiivne skaut, oli raske näha seda panust, mida Leho meie liikumise jaoks andis – millise aktiivsuse ja hingega ta Ökoskautide üksust juhtis. Kui kõik toimis nagu iseenesest, siis oli raske tulla selle peale, et tegelikult on selles iseeneslikus suur osa Leho panust. Aitäh, Leho, et oled minu ja paljude teiste elu elamuste ja kogemuste võrra rikkamaks teinud!

Skj ANDRES JAKOVLEV
Ökoskaut

▶ Olen Lehot juba väiksest saati tundnud, seda küll jahinduse kaudu. Just ajakirjast Eesti Jahimees lugesin kuulutust ökoskautide laagrist, kus ka minu skauditee algas. Ma ei oleks kunagi uskunud, et temast võiks minu skaudijuht saada!

Koos Lehoga on palju aega Eesti Skaudi toimetuses mööda saadetud. Juhuslikult just tema kutsus mu kaastööd tegema. Leho aitab alati, kui mõne loo või tõlkega probleeme tekib.

Lehol on alati mingi eriline säde, krutski silmis ning jutuajamised ei möödu kunagi temale omapäraste naljakesteta. Tal on iga loo kohta oma huvitav näide tuua, mida ta alati väga elavalt kirjeldab.

Ma ei kujuta ette, kuidas tal seda aega, jõudu ja jaksu jätkub, et kahe ajakirja peatoimetaja olla ja lisaks veel kümnel erineval rindel tegutseda.

Skj KAROLIN LILLEMÄE
Ökoskaut

▼ Lehoga kohtusime esimesel korral näost näkku Eesti Jahimeeste Seltsi nõupidamissaalis, kus Ökoskautid arutasid Vormsi 2002. aasta suvelaagri korraldust. Palju ma sellest nõupidamisest enam ei mäleta peale selle, et mind määras Leho laagri infojuhiks. Kõikide nende aastate

jooksul, mil me Lehoga koos asju tegime või üritusi arutasime õppisin palju ja Lehol on tõesti palju õppida. Lehol on ka väga hea huumorisoon. Palju tõsised asju, mida me kahekesi või mitmekesi arutasime, keeras Leho tihtipeale lõpuks naljaks. See tõi alati positiivset energiat. Leho

hoiab ka praegu meie tegemistel silma peal. Ta on alati kursis meie tegevustega. Isegi paremini, kui need noored, kellele see info mõeldud on.

Skj DEIVIS TREIER
Ökoskaut

Fotod Ökoskautide arhiivist

Hundude perematk

Skj LAURA ÕIGUS

Hundude perematka peakorraldaja

Kunagi ammu-ammu saatis Valdik hundujuhtidele meili, et kes oleks nõus Hundude perematkal kaasa lööma. Saatsin nõusoleva vastuse ja nii see kõik algas.

Mõne aja pärast läksime (mina, Sirje ja Valdik) esimest korda kohta üle vaatama. Selle sõidu jooksul hakkas üritus ka vaikselt ideede baasil ilmet võtma. Algsete plaanide hulgas oli muidugi ka väga julgeid ideid, mis ei täitunud. Järgmine kord, kui me kohapeal käisime, sõitsime ratastega rada läbi. Palju huvitavaid mälestusi jäi sellest korrast.

Märkamatult oligi kätte jõudnud laupäeva varahommik. Pungil asju täis pakitud autos alustasime sõitu Aegviidu poole. Autosõit möödus džunglihelide saatel. Nimelt loomadele, mille iga osaleja mälestuseks kaasa sai, tuli kaelarätt kaela siduda. Asja tegi aga huvitavaks see, et need loomad tegid häält kui neid puudutada. Ja siis tuli veel kontrollida kas kõik häält teevad...

Fotod: Andres Lillemägi

Osalejad rajale saadetud ning matk käis. Matk läks mööda Presidendi matkarada ning õhtuks olid kõik osalejad lõpp-punkti jõudnud. Õhtul oli tugeva vihma käes lökkeõhtu ning peale seda hakkas igaüks telki üles panema. Enamus ka seda tegid, kuid mugavuse tõttu testisime meie Valdiku auto mahutavust ja magasime kolmekesi seal.

Sellest ööst tuli mitu lõbusat mälestust. Järgmisel hommikul oli autasutamine-tänamine ja kojusõit.

See oli üks imetore üritus, millega seoses on mul ainult positiivsed mälestused. Suured tänud kõigile, kes selle korraldamisel kaasa aitasid. Eri-line tänu Sirjele ja Valdikule, kes olid hästi toredad, toetavad ja abistavad.

Ülemaailmse skautluse looja

6

Skm LEHO MÄNNIKSOO

Bi-Pi jaoks ei olnud sõjad poliitika jätk, vaid härrasmeeste ohtlik sport. Muidugi oli selle mootoriks isamaa-armastus, mis ei teinud temast kui sõdalasest armutut ja vihast surmatöö tegijat.

Nagu eelmises osas juba mainitud, suunati 1884. aasta lõpus Inglise 13. ratsaväerügement Indiast, kus see Afganistani piiri lähikonnas oli jäetud valvele, algul küll Inglismaale, sinna see aga ei jõudnud, sest teel olles tuli käsk laevanina hoopiski Londoni asemel pöörata Lõuna-Aafrika suunas. Husaaride rügement maabus Port Natalis.

Kui rügemendi ohvitserid seejärel saabusid rutiinsele vastuvõtule vägede ülemjuhataja juurde, siis esitleti talle ka Bi-Pi-d. Seepeale ütles ta: "Ah, teie oletegi see kapten Baden-Powell?"

Teda tunti armees juba raamatu, mis rääkis luureandmete kogumisest ja luure korraldamisest, kaudu ning rügemendi juht kolonel Russell andis peagi Bi-Pi-le edasi salajase ülesande. Tema tööks sai brittide Natali piirkonna ja neis paikades kanda kinnitanud buuriasulate vahelise maa-ala kaardistamine, sest inglise armeel neid kaarte polnud. Sellel alal kõrgusid ka nn Lohemäed, mis laiusid ranniku suunas 300 km pikkuselt ja 3600 meetri kõrgustena. Kogu kaardistamisretk aga pidi tulema kokku oma 600 kilomeetrit vägagi raskel maastikul. Kapten Baden-Powell lausa rõõmustas uue ja seiklusi lubava ülesande üle.

Ülemjuhataja hoiatas зуулуде ja buuride rünnakute eest. Baden-Powell maskeerus habeme ja prillidega ajakirjanikuks. Sellisena ta ka kaardistas selle piirkonna. Sellel kaks kuud kestnud retkel just tut-

vuski ta ühes зуулуде külas poiste proovilepanemisega, mis on täna skautidelegi tuntud.

See seisnes selles, et nii 15-aastaseks saanud зуулupoiss maaliti valgeks ja aeti üksinda ürgmetsa, kus ta pidi ise kõige-aga toime tulema, nii toiduhankimise kui metsikute elukate ja ka vaenulike inimestega. Relvaks anti talle vaid oda. Kui ta siis kuu aega oli vastu pidanud ja värv nahalt maha kulunud, sai ta tulla tagasi külasse. Seal võeti ta siis pidulikult vastu ja ta sai kuuluda oma suguharu sõdurite hulka. Aafrikas viibimise ajal leidis Bi-Pi aega ka uue raamatu, arvult teise, kirjutamiseks. See kandis inglise keeles pealkirja „Cavalry instruction”.

Lõuna-Aafrika püsis nüüd suhteliselt rahulikuna.

Täitnud oma ülesande, saadeti rügement aastal 1885 Inglismaale, Liverpooli.

Kahe aasta pärast juulikuus oli Bi-Pi jälle Post Natalis tagasi. Kindral Henry Smith komandeeris ta sinna uue ülesandega. Ta pidi üles otsima rahutuste põhjustaja, kuningas Dinizulu peamaja asukoha. See kohalik kuningas koos kullakaevajate ja orjakaupmeestega põhjustas relvastatud kokkupõrkeid, hävingut ja ebakindlust.

Bi-Pi täitis ka selle väga raske ülesande, toetudes oma kartmatusele, oskusele jälgi lugeda ja luuregruppe koostada. Neid sai selle operatsiooni täitmiseks loodud viis.

Just selle kuningas Dinizulu kaela-kee puuhelmestest ongi tulnud esimeste Gilwelli juhtide „nupud”. Hilisemad on nende jäljedused.

Sellel retkel oli jällegi olukordi, kus meie skautluse isa seisis silmitsi surmaga. Vaid kiired treenitud keharefleksid päästsid ta mõnegi oda eest. Samasuguse reageerimiskiirusega löi Bi-Pi kõrvale ka kaaslane

püssitoru, päästes oda viskaja surmast. Ta ütles üllatunud seltsilisele seepeale: „Sur-nud mees meid Dinizulu juurde ei juha-ta!”

Väga kurvaks tegi aga Bi-Pi-d see, et ta sellel retkel ei suutnud surmast päästa üht väikest зуулутüdrukut, ehkki kohalikud olid Bi-Pi-le andnud nimeks kõikvõimas LÕVI. Siit sai ta tõuke põhjalikumateks esmaabi oskuste õppimiseks. Võimaluse selleks andis jällegi juhus, sest märtsikuus 1890 läksid nüüd juba major Baden-Powell ja tema onu kindral Smith Port Natalist Maltale, kuhu kindral oli määratud saare kuberneriks. Viimane otsustas siis oma õepoja ka kaasa võtta. Saarel igavuse vastu võitlemiseks hakkas too kohaliku arsti kaasabil korraldama esmaabi koolitust, lauluõhtuid, teatrietendusi, spordivõistlusi ja isegi arheoloogilisi väljakaevamisi. Tulemuseks olid tähelepanuväärsete foniikia, araabia, bütsantsi, normannide ja roomlaste esemete leiud, eriti palju oli nende hulgas kujusid ja reljeefe. Nendest ta koostas San Antonio palees La Valetas isegi näituse. Nii sündis hiljem kuulsaks saanud muuseum.

Järgmise aasta maikuu toodi Bi-Pi-le otse väljakaevamiste alale kutse ilmuda juhtkonna nõupidamishoonesse. Üks võõras ja salapärane mees õiendas talle seal kirja. Kui ta selle avas, luges ta sealt, et talle antakse suuliselt üle salajane ülesanne. Seejärel andis võõras talle edasise tegevuse käsu. Bi-Pi püüdis seepeale küll seletada, et ta luureteenistus ei ole tema ala, võõras aga ütles resoluutselt, et käsk on kohale toimetatud ja läks ära. Sõdur käsu vastu aga ei saa!

Sellega algas uus kaks aastat kestev seiklus eri maades, seekord taime- ja liblikaurijana.

Jätkame katkendite avaldamist Robert Baden-Powelli skaudiraamatust „Scouting for Boys“.

Vastupidavus

Tõlkinud skj KAROLIN LILLEMÄE

Üks skaut haigestus Indias koolerasse ning lebas haiglas surmasuus. Arst ütles pärismaalasele, kes haige eest hoolitses, et ainus võimalus tema elu päästa, oli tema jalgu ägedalt hõõrudes soojendada, et veri liiguks. Kui arst selja keeras, lõpetas pärismaalane hõõrumise ja kükitas, et suitsu teha. Patsient sai kõigest aru, mis toimus, kuigi ta rääkida ei saanud. Skaut oli pärismaalase käitumisest nii vihane, et otsustas sellest hetkest terveks saada, et hooletule õppetund anda. Olles otsustanud terveks saada, ta ka sai.

Skaudi moto on „Ära kunagi ütle, et sa sured, enne kui sa surnud oled!“. Kui skaut seda järgib, siis aitab see teda paljudest raskustest üle. Selle saavutamiseks on vaja segu söakusest, kannatlikkusest ja jõust, mida nimetatakse vastupidavuseks.

F. C. Selous, suur Lõuna-Aafrika jahimees ja skaut, on heaks näiteks skautide vastupidavusest. Ta oli Barotselandis, Zambesi jõest põhjapool jahiretkel. Öösel ründasid tema laagrit ootamatult vaenulikud hõimud. Selous ja väike salk pärismaalasi jooksis kohe pimedusse laiali ja peitsid end pika rohu sisse. Selous jõudis oma relva ja paar padrunit haarata. Skaut ei leidnud oma mehi ning nägi, et vaenlased on laagri üle võtnud. Paar tundi oli veel pime, mille varjus otsustas mees põgeneda. Suund Lõuna Risti järgi lõunasse. Selous roomas ühest vaenlase vahipostist mööda ning ujus üle jõe. Seljas oli tal ainult pluus, lü-

hikesed püksid ja jalas saapad. Paar päeva kõndis ta lõunapoole. Korduvalt tuli peitu pugeda, et vältida vaenulike hõime. Ta küttis toiduks hirvi.

Ühel õhtul, kui mees arvas, et läheb sõbralikku külla, varastati temalt ta relv. Ta oli põgenik. Tal polnud relva, et end kaitsta ega süüa hankida. Aga Selous ei andnud alla. Pärast pikka rännakut jõudis ta oma meeste juurde, kes samuti olid pääsenud. Mehed rändasid edasi, kuni lõpuks sõbralikule maale jõudsid. Milline jube retk see võis olla!

Kolm nädalat oli rünnakust möödunud ja suurema osa sellest ajast oli Selous olnud tagaaetav, näljas, öösel lõikavas külmas ja päeval rammestavas kuumuses.

Keegi peale erakordse vastupidavusega skaudi ei oleks sellega hakka-ma saanud. Selous oli poisina ennast harjutustega tugevaks treeninud. Ta ei joonud ega suitsetanud. Ja ta oli kogu aeg söakas.

See tõestab, et kui sa tahad ohutult sellisest seiklusest pääseda, pead sa ennast trenima tugevaks, terveks ja aktiivseks.

HARJUTUSED

Praegu on moes mõttetud, et treenimise ainus eesmärk on suured lihased. Et tugevaks ja terveks saada, peab oma sisemusest alustama – et veri ringleks hästi ja süda töötaks korralikult. Selles peitub kogu harjutuste tegemise mõte ja füüsilist treeningut peaks selle eesmärgiga tegema.

Terve olemise saladus on hoida veri puhta ja aktiivsena. Erinevad harjutu-

sed aitavad seda saavutada, kui neid iga päev teha. On öeldud: „Kui sa teed harjutusi igal hommikul, ei jää sa kunagi haigeks ja kui sa igal õhtul pin-di kuuma vett ka jood, siis ei sure sa kunagi.“

Veri kasvab jõudsalt lihtsa toidu, paraja koguse harjutuste, värske õhu, keha puhtusega seest ja väljast. Samuti on kasu keha ja vaimu õigest puhkamisest võrdsete vahedega.

Jaapanlased on eriti tugevad ja ter-ved nagu näitas nende sõda Venemaa-ga. Neil oli vähe haigusi ja haavatud paranesid üldiselt kiiresti, sest nende nahk oli puhas ja veri oli korras. Nad hoidsid puhtust end 2–3 korda päevas pestes.

Nad söövad lihtsalt toitu, peami-selt riisi ja puuvilju ning neidki mitte eriti palju. Nad joovad piisavalt vett, aga mitte piiritust. Nad treenivad pal-ju. Jaapanlased hoiavad end rõõmsa-meelsetena ega muretse liigselt. Nad veedavad nii päeval kui öösel võima-likult palju aega värskes õhus. Neile iseloomulik Ju-Jitsu on rohkem mäng kui treening. Seda harjutatakse tavaliselt paarides. Tavaliselt hakkab õpilastele see mäng nii meeldima, et nad harjutavad seda edasi ka pärast kohustusliku õppimise lõppu.

Ju-Jitsuga arenevad musklid ja kehad loomulikult viisil ja värskes õhus. Selle jaoks ei ole vaja mingit erilist aparatuuri. Kui musklid on tekkinud Ju-Jitsut tehes, ei kao nad ka siis kui treening lõpetada, nagu juhtub tava-lise kehalise kasvatusena tekkinud musklitega.

SKAUTIDE MAAILMAORGANISATSIOONI (WOSM) KONVERENTS LÕUNA-KOREAS

Skj KADRI HEIN
ESÜ välissekretär

14.-18. juulil toimus Lõuna-Koreas, Jeju saarel 38. Skautide Maailmaorganisatsiooni (WOSM) konverents, mis on maailma skautluse kõrgeim otsustuskogu, kus on esindatud kõik WOSMi liikmesorganisatsioonid.

Konverentsil osales 1189 skauti 150 erinevast maailma riigist. Eesti oli esindatud kahe liikmega, need olid ESÜ peaskaut Simon Haamer ning mina, ESÜ välissekretär Kadri Hein. Konverentsi avas ametlikult Korea peaminister, Dr. Han Seung-soo. Esimesel päeval tervitati WOSMi uusi liikmesmaid – Kambodža, Kasahstan, Montenegro, Süüria ja Ukraina. WOSMi kuulamise tunnistus anti üle ka Venemaa ning Serbia skaudiorganisatsioonile.

Konverentsil valiti kaheteistkümne kandidaadi seast seitse uut WOSMi Maailmakomitee liiget, kuus neist kuue-aastaseks ametiajaks: Mr. Eric Khoo Heng-Pheng (Malaisia), Mr. Wahid Labidi (Tuneesia), Mr. John May (Inglismaa), Mr. John Neysmith (Kanada), Mr. Oscar Palmquist (Brasiilia), Mr. Simon Rhee (Korea) ja üks liige kolmeaastaseks ametiajaks: Mr. William F. „Rick“ Cronk (USA), kes ühtlasi sai ka komitee uueks esimeheks. Aseesimeesteks määrati Mr. Mario Diaz Martinez (Hispaania) ning Mr. Simon Rhee. Maailmakomiteesse kuulub kokku 12 liiget.

Eriline oli, et 25 aasta järel muudeti taaskord WOSMi konstitutsiooni (viimati tehti seda aastal 1983). Olulisemad muudatused olid: lühendatakse komiteeliikmete ametiaega kuult aastalt kolmele; komitee peab kinnitama WOSMi büroo aastaeelarve ja majandusaasta aruande; maailma skautluse embleemi kirjeldus. Tagasi lükati ettepanek muuta konverentsil häälte arvu vastavalt sellele, kui palju iga riik liikmemaksu maksab (praegu on

kõikidel riikidel võrdselt kuus häält). Samuti ei oldud nõus sellega, et iga regiooni (WOSMis on kuus regiooni: Euroopa, Aafrika, Aasia-Vaikse ookeani, Euraasia, Araabia ja Inter-Ameerika) komitee esimees oleks ka maailmakomitee liige. Kehtima jäi, et regiooni komitee esimehed osalevad maailmakomitee istungitel mittehääleõiguslike liikmetena. Tagasi lükati veel ettepanek, et maailmakomitees peab olema vähemalt üks alla 30-aastane liige.

Viimase päeva hommikul võeti vastu mitmeid resolutsioone, mille eesmärk on WOSMi juhtimist läbipaistvamaks ja efektiivsemaks muuta. Arutelu käis ka selle üle, et kolida WOSMi peakontor Genfist ära odavamasse kohta. Otsustati, et büroo peab tegelema võimalike uute asukohtade uuringuga.

2015. aasta maailmajamboree korraldajamaaks valiti Jaapan, pingelises kampaanias pakkus neile konkurentsi Singapur.

Lisaks tõsisele tööle ja töögruppides osalemisele oli meil võimalus nautida ka erinevaid õhtuseid meelelahutusüritusi. Konverentsi teisel päeval oli „rahvusvaheline õhtu“, kus iga riik sai pakkuda oma traditsioonilist sööki ja esitada rahvusliku etteaste. Meil oli kaasa võetud loomulikult kama, lisaks veel eesti juustu ning Kalevi maiustusi. Osalesime ka skaudivormide moedemonstratsioonil, et näidata ESÜ uut vormi.

Konverentsile eelnes 10. maailma skautide noortefoorum, 7.-10. juulini Iksanis, väikeses Korea ülikoolilinnas, kuhu kogunes ligi kakssada 18-26-aastast noort skauti. Eestile oli see esimene kord osaleda maailma skautide noortefoorumil ning seekord olime esindatud ühe liikmega – see olin mina, Kadri. Noortefoorumi üheks põhiliseks aruteluteemaks oli noorte kaasatus organisatsioonis nii riiklikul

kui maailma tasandil. Kuulates, kuidas on noorte kaasatuse olukord teistes riikides – eriti Aafrika ja Aasia regioonis, oli rõõm kogeda, et ESÜs meil sellist probleemi ei eksisteeri. Noortefoorumil valiti ka uued noorte nõustajad (Youth Advisor – ingl.), esitatud 15 kandidaadist sai välja valitud 6 asjalikku ja toredat skauti. Uued noorte nõustajad ning ühtlasi järgmise noortefoorumi korraldajad on: Karin Ahlbäck (Soome), Milena Pecarski (Serbia), Fernanda Cristina Santos Soares (Brasiilia), Jaemin Choi (Korea), Kevin Li (Kanada) ning Nadia Soledad Morrone (Argentiina). Noorte nõustajad osalevad Maailmakomitee koosolekutel mittehääleõiguslike liikmetena, et edastada noorte sõnumeid komiteele ning seista hea selle eest, et noori rohkem kuulda võetaks.

Noortefoorumi kolmanda päeva pärastlõunal käidi gruppides erinevates sotsiaal- ja keskkonnaasutustes abistamas ja kohaliku eluga tutvumas (nt haiglad, koolid, veepuhastusjaamad jms). Minul õnnestus osaleda tegevuses, mis leidis aset vanas farmerite külas – seal tegime Korealaste traditsioonilist riisikooki, rohisi-me Ginsengi põldu ning korjasime põllult punast pipart. Pärast seda meelelahutuslik osa oli bambusest veepüsside valmistamine ning seejärel suur veesõda.

Nii konverentsi kui noortefoorumi sellekordseks omapäraks oli rohke töötubade arv. Väga palju töötati väiksemates gruppides, et tugevdada organisatsioonide omavahelist suhtlemist, jagada kogemusi ning õppida teiste praktikatest.

Järgmine WOSMi konverents ning noortefoorum leiavad aset 2011. aasta jaanuaris Brasiilias. Mina omalt poolt loodan väga, et nii noortefoorumil kui konverentsil on ESÜ esindatud mitme delegaadiga, kuna see on võimalus jagada, kogeda ning õppida.

Autori pildid

Jüripäev 2008 Tallinnas

Täname:

Haridus- ja Teadusministeerium

Hasartmängumaksu Nõukogu

Kalev Chocolate Factory OÜ

Kadarbiku Talu

Saku Läte OÜ

Klinkberg & Partners OÜ

KRISTI HERTMANN
ESÜ büroo assistent

Sel aastal oli Jüripäev Eesti Skautide Ühingu korraldada ning meie selle aasta tähtsaim üritus toimus 18.–20. aprill Tallinnas. Jüripäev lõpetab talvise ja tubase hooaja ning avab välise skautliku tegevuse.

Jüripäeva üritused algasid avatsere-
mooniaga Tallinna Reaalkoolis, mis
ühtlasi oli ka kolmeks päevaks ko-
duks kõigile ligi 500 üle eesti kokku
tulnud skautidele ja gaididele. Reede
hilisõhtul asetati pärg Vabadussõjas
langenud õpetajate ja õpilaste mä-
lestusmärgi juurde ning liiguti ühtse
rongkäiguna Püha Vaimu kirikusse,
kus osa noori andsid skautitootuse ja
hundu lubaduse. Laupäev algas vara-

kult linnamänguga ning õnneks kena
kevadilm soosis ka skautluse ja gaid-
luse tutvustamist Tammsaare pargis.
Õhtul koolisaalis toimusid lisaks
bändile noorte enda etteasted ning
päeva lõpetas disko. Jüripäeva fina-
lina toimus pühapäeval meeleolukas
rongkäik politseiorkestri saatel läbi
vanalinna tänavate ning paraad Rae-
koja platsil, kus autasustati tublisid
tegitajaid.

HANNES EIBER
Rakvere hundu

18. aprillil kell 15.30 sõitsime skautidega Tallinnasse Jüripäeva laagrisse. Bussis oli lõbus ja sõit möödus kiiresti. Kui me jõudsim Tallinna Reaalkooli, siis me pakkisime asjad lahti ja läksime avatseremooniale. Hilisõhtul me läksime kooli ette Vabadussõjas langenud koolipoiste ja õpetajate mälestusmärgi juurde. Räägiti Anton Õunapuu elulugu ja pandi mälestusmärgile pärg. Peale seda käisi-

me kirikus. Nii lõppeski esimene linnamängu päev.

19. aprillil oli meil väga lahe linnamäng, kus tuli läbida mitmesuguseid kohti. Peale seda läksime loomaaeda. Seal oli kulle ja kakke, nägime ka jaapani kurge. Käisime kahes troopikamajas. Esimeses troopikamajas olid kalad ning putukad. Kõige lõpus vaatasime teises troopikamajas kolme šimpansi tembutamist. Õhtul oli disko. Sellel ajal ei tohtinud teistel korrustel olla, sest oli juhtide koosolek, kuid meie hiilisime kogu

aeg neljanda ja esimese korruse vahet, uudishimu oli suur.

20. aprillil oli meil rongkäik reaalkooli juurest Raekoja platsile. Seal anti tublimatele skautidele ja gaididele aumärke. Seal oli väga külm. Teised läksid reaalkooli, kuid mina jäin skaudifilmi võttele. Peale seda oli mul väga kiire, kuid jõudsin kohale. Pidin kähku asjad neljandalt korruselt alla tassima. Siis tuli välja et buss on hoopis bussipeatuses mitte kooli ees ja pidime sinna marssima. Lõpuks jõudsim bussi ja seejärel koju.

Jüripäeva avatseremoonia Reaalkoolis
Foto: RASMUS LAHTVEE

Skautlik nädalavahetus

Jüripäeva „haavad“ (tegevuspunkt)
Foto: JANA PAJU

Tarvase üksus mõistatust lahendamas
Foto: KRISTI HERTMANN

Parja asetamine Vabadussõjas
langenud õpetajate ja õpilaste
mälestusmärgi juurde.
Foto: RASMUS LAHTVEE

Kaugmatkajad Dolomiitidel

Jüri Ehandi – Tofana tipus

KRISTI HERTMANN
ESÜ büroo assistent

4. juuli varahommikul kogunesid rändurid ja vanemskaudid Järvel, et pakkida oma seljakotid ja ronimisvarustus bussi ning sõita Itaalia Dolomiitidele, kus leidis aset Kaugmatkaja kursuse järgmine etapp.

Kaugmatkaja kursus algas eelmisel aastal ning selle eesmärk on välja koolitada tublisid matkajuhte ja instruktoreid, kes tulevad iseseisvalt toime grupi juhtimisega kodust kaugemal ning ka tavapärasest pisut kõrgemal. Eelmisel aastal matkati antud koolituse raames Slovakkia Tatralesse ning sellest oli võimalik lugeda ka meie ajakirjas (Jüulikuu 2007).

Meie kursuse/koolituse/reisijuht oli taaskord Valdo Kangur, keda omakorda abistasid Rein Post ning meie tublid skaudijuhid Jüri Ehandi ja Heikki Mutso. Suur tänu ja kiitus neile meestele, et nad jaksasid kaks nädalat varahommikust hilisõhtuni meiega tegeleda ning positiivset meelt säilitada! See ei olegi just kerge ülesanne, kui võtta arvesse, et osalejaid lisaks nimetatutele oli veel 37.

Laotan teie ette nopped matkapäevikust (kirjapilt muutmata) ja fotod, mida reisilised kaamerakasti püüdsid. Kuna trükkiruumi ajakirjas on vähe, tuleb teha armutult kärpeid ja loota, et kõik kaduma ei lähe. Matkapäevikut tervikuna on võimalik lugeda ESÜ kodulehel.

I päev – PASSAPORTO

Mõnuseks alustuseks väike rännak, mille käigus tegime ka kosutuspause, mida igaüks kasutas endale otstarbekalt. Nii me siis alustasime rännakut via ferrata* poole, et nendeni jõuda, tuli meil läbida pikk, pikk ja väga pime tunnel. Ferratani jõudes oli kõik korras, kuni nägin kahte mälestusplaati kalju seinal. Need plaadikesed hirmutasid mind ikka korralikult ära. Aga ei olnud hullu, vapralt tuli edasi minna. Läbides ferrata kadalippu ja mõned libedad lumised kohakesed ja kiviklibu rajad jõudsimegi Passaporto tippu, mille kõrgus oli 2539m. Tippu jõudes valitses meie ümber pilkane vaikus ja vatti meenutavad valged pilved.

II päev – ANTALAO

Eesmärk oli jõuda tippu, aga kuna tõus oli raske ja ilm ei soodustanud vallutust, siis pidime Antalao mäele alistuma ja leppima mäe harjaga. Mäenõlv oli rusu täis ning põhjustas nii mõnelgi libisemist. Ka laskumine polnud kerge, kuid päris paljud meist leidsid, et jooksuga allamäge on päris naljakas liikuda, ka ohtlik muidugi.

III päev – PUHKEPÄEV

Pärast kosutatavat sööki töid kõik oma varustuse bussi juurde ja hakkasid edasi juhendeid ootama. Need, kes Marmoladale lähevad, läksid Valdoga liustikul kõndimist ja palju muud olulist harjutama. Teised aga

võtsid Jüriaga ette mõnusa matkapäevakese campingu juures metsas. Selle matka käigus vallutasime ka ühe väikse tipukese, mida tähistas känd. Kui ka teised tagasi tulid ükshaaval ja me nende päeva kohta pärisime, näidati meile oma poriseid riideid, kuid kommenteerima polnud nõus keegi.

IV päev – LE TOFANE DE ROZES

Hästi puhanud matkalised aeti juba kell 5 ülesse, telgid ja kotid kokku, kiire hommikupudru ja minek. Siht võeti siis sellise kauni kaksikmäe juurde nagu Tofana – vastavalt siis Tofana di Roses (3225) Jüri, Heikki ja Reinu grupile, Valdo grupi ees aga 20m kõrgem Tofana di Mezzo.

Kuna Jüri grupile sai öeldud, et nemad jõuavad kindlalt tippu (meil oli ju ligi 1500m tõusu), alustasime matkaga rahulikult ja tasakesi. Päev oli ilus, päike paistis, vaade ilus ja meie matkagrupi ülesminek venis nagu patsikumm. Alles siis, kui me 2500m kõrgusele matkaonni jõudsim, saime aru, kui pikk maa alles ees on ja me hakkasime juba kahtlema, kas ikka päris jõuame sinna tippu.

Edasi juba kiirema tempoga esimesed lumelapikeste ületused „pisikestes“ rusunõlvades, libedad kaljud ning lõpuks isegi teeraja kaotamine pani meid ühe enam oma sihtmärki jõudmises kahtlema. Kuid tipp kõrgus meie ees ja need visamad hinged ei tahtnud ikka alla anda. Üleval nautsid väsinud matkalised vaadet ja kuigi

ühelt poolt oli pilt ähvardav, tehti ikkagi fotosessioone teisele poole. Uhked oldi küll enda üle.

Teine grupp: nüüd algasid järsud ülestõusmised ning kohad, kus pidi ainult käte jõudu kasutama. Kõige raskemana tundus viimase ferrata algus, kus vahepeal oli tõus natuke suurem kui 90 kraadi. Tipus toimus pildistamine ning kõik olid õnnelikud – tipp oli vallutatud!

V päev – PUHKEPÄEV

Viies päev algas suurepäraselt, siis juba kõik teadsid, et see on meie puhkepäev. Mõned olid liiga väsinud ja nad jäid laagrisse, aga teised läksid jalutama. Meie campingu lähedal oli suur tõstuk, mida me kasutasime, et sõita üles ja natukene matkata mägedes. Ämbliku kursusel osalenud eraldusid mingi hetk ülejäänud grupp ja panid valmis laskumiskööied ja ronimise julgustuskööied. Kurul käinud said seal tagasi jõudes harjutada ronimist ja laskumist.

VI päev – MARMOLADA

Äratus hommikul kell 5. Sajab vihma, kuid hoolimata sellest poevad unised näod telkidest välja. See päev oli paljudele matkalistele oodatud Marmolada tipu vallutamise päev. Hommikusõõgil aga selgus, et tuleb oodata paar tundi, kas ilm paraneb või ei ja seega saadetakse meid tagasi tuttu. Umbes kella 8 ajal on uus äratus ja taaskord ronivad unised näod telkidest välja. Nüüd on selga ka see, et ilm lubab meid mägedele minna. Matkarühm on kaasa võtnud ronimisvööd ja kiivrid, sest ees ootab Marmolada vastas seisev Porta Vascoun mägi.

Marmolada jalamil otsis igaüks suurest kuhjast kirkadest ja kassidest oma varustuse välja ja tehti igasugu muid ettevalmistusi. Kui kõik vajalik lõpuks kas seljakotti või kuidagi selle külge seotuna kokku sai pandud, hakkasime liikuma tõstuki suunas. Veidrate tõstukitega, mis meenusid pigem hobukärsid saime u. 2634 meetrini üles ja sealt jagunesime juba varem paika pandud nelja seongusse, panime jalga kassid, ette keevitajaprillid ja võtsime käte kirkad ning meie teekond tipu suunas võis alata. Esialgu kippus vaateväli läbi tumedate ümarate klaaside uduseks minema, aga õnneks sai prilliklaase kuidagi reguleerida nii, et neist ikka läbi õnnestus näha. Rühkisime päris mõnuses ja parajas tempos ülesse ning tunne oli nagu „päris“ mägironija.

Esimese seongu liider oli Valdo, kes tegi nii-öelda teed. Viimane seong ehk ankur oli Reinu tiim. Kassidega liikumist võib kõige tabavamalt kirjeldada järgnevalt – liigutad

parema jala ette, vead vasema talle järgi ja natuke edasigi ja siis kogu see toiming korrata lugematuid kordi, kuni liustik on ületatud. Me kõik olime seongute kaupa üksteise külge kõiega ühendatud, nii et, kui kellelgi tekkis mingi mure, hõigati stopp ja terve kamp ootas. Joogipausidega samamoodi.

Kui see seiklus möödus oli, olimegi jõudnud mäeharjale ja kõmpida oli veel jäänud õige vähe. Võtsime suuna tipule, kus meid ootas Heikki, et jäädvustada meie jõudmine 3343 meetri kõrgusele üle merepinna. Peab veel mainima, et harjal puhus nii vinige tuul, et tahtis nii mõnegi kergema minema puhuda. Selle vastu olime end kindlustanud jällegi seongus liikumisega.

Tippu jõudes tegime kohustusliku pildi tipu risti juures ja siis läksime sooja teed jooma sealsesse majakesse. Meie gruppi jäi sinna meenutama ka seotuna sinimust-valge rätike. Seal üleval lumevaljal oli täitsa raske ette kujutada, et meil on suvi ja juulikuu käsil! Allatulek oli päris ladus ja läks suhteliselt märkamatu. Meeleolukaks kujunes viimane pikk liug, kus lihtsalt kõik koos jooksimise ja lasimise päris kiire hooga oma pükstel alla, püüdes pingisalt hoida end otse liikumissuunas. Seongusse jäädes õnnestus saada veidi suurem hoog kui üksikult kusjuures.

Kokkuvõttes ei olnud see kaugeltki matka raskeim päev, aga eeldas kõige suuremat keskendumist ja parimat ohutusnõuete täitmist. Terve selle käigu ajal oli meil keelatud tühjast-tähjast jutustada – see võib keskendumist segada. Suhtlesime vaid natuke teemajas ja siis tagasi alla jõudes. Võib-olla just sellise distsipliini pärast oligi meie retk edukas.

VII päev – PELMO

Tee viib siksakitades ja üles-alla turnides kauni okaspuumetsa all ümber Pelmo mäe. Saatjaks meile on loomulikult kõuemürin, äikesesähvatused ja ehe Itaalia vihm. Tugevamate valingute ajal varjume puude alla, aga üldiselt läheb matk jõudsalt edasi. Kuus päeva treeningut on meile hästi mõjunud – jalad leiavad „laisal“ (energiat säästev) matkasammul endale parajad astumiskohad, matkakepid ei vehi enam erinevates suundades, vaid leiavad kergelt hea toetuspinna. Mõni tund sellist mõnusat jalutamist vihmas ja eemalt paistabki Rifugio Venezia (ehk linna järgi nime saanud matkaonn kõrgusel 1946m), kuhu meie porine, märg ja lõbus seltskond sisse vajub. Enne tuleb muidugi oma matkasaabaste asemele kapist sobivad tuhvliid otsida. Grupijuhid Valdo ja Rein teavitavad meid kurvast tõsiasjast (mis juba enne oli üsna selge), et ilma tõttu ei ole meil või-

malik ette võtta 4-tunnist teekonda mööda märgi kaljusid üles Pelmo tippu. Seetõttu võtame olukorrast mis võtta annab ning seame end onni soojuses pasta, kookide ja teega mõnusaltsisse.

Matkaseltskond valgub väikeste gruppidenä tagasi kämpingusse viivale teele, kuni lõpuks ka Valdo ärkab ja tagasi pöördub, manitsedes viimaseid õnnitajaid (Krisso, Anni, Liina, Tomm, Remi, Ainar ja Marianne) hiljemalt kella kahest tagasiteele asuma. Loomulikult teeme nii nagu kästud-kokku lepitud, punkt kell kaks kogume oma istumisest kangeks jäänud kondid kokku, lükkame porised saapad jalga ja asume teele. Ilm on vahepeal selginenud, isegi päike piilub pilve tagant ja nii mõnigi pilk pöördub lähedal asuva mäetipu poole, mille laugjal harjal tundub olevat kõige looduslikum rohe-roheline golfiväljak.

Ei lähegi kaua, kui keegi meist (jäägu saladuseks kes) tõstab matkakepi ja osutab golfiväljaku kõrval asuvale tipule öeldes: „Aga käiks vähemalt seal ära!“ Ettevaatlikumate grupiliikmete õhutusel lepime enne veel kokku, et hiljemalt pool neli hakkame tagasi laagri poole minema, ükskõik kui kaugemale meil õnnestub jõuda. Aga tegelikult seame end juba natuke peale kolme päikesepaistelisele golfiväljakule puhkama kohe tipu kõrval.

Õhtu lõpetab ühine sööming kämpingu lähedal orus asuva küla pizza restoranis. Ja ongi läbi meie reisi matkaosa Dolomiitides, mis jäävad mulle meelde suursuguste, väga mitmekülsete ja põnevatenä.

* via ferrata – „raudtee“ ehk kaljudele kinnitatud püsijulgustusköis

Meelis Vösu erakogu – Meelis ronib

Ökomatk 2008

Skj ANNIKA TRÄSS

Ökoskaudid

Võrtsjärv. Juuli lõpp. Idakallas. Rannu vald. 63 Ökoskaudi matkavad. Pisikesed natuke, suuremad päris pikalt. Tallinnas sajab küll vihma, aga seal on kuum ning päike lõõmab. Kes on emme-issiga, kes vanaisaga, sõbrad omavahel, isa väikeste tütardega – nad kõik kõnnivad. Nad alustasid hommikul vara, kui rohi veel märg.

Lõunat süüakse Limnoloogia juures. See ei ole limonaad. Seal uuritakse järve. Sõna tuleb Kreekast. Limno on järve.

Ilm on ikka veel ilus. Väikesed ja suured olid enne eraldi, nüüd on nad koos.

Tulevad mikroskoobid. Pisitillukesed mereloomad. Zuumida saab. Nad siplevad ja jooksevad. Mõni magab. Üks oli taim. Juuksekarva saab ka vaadata. Künemust. Kahe silmaga vaatavad. Akvaariumites on kalad. Suured ja liikuvad. Igal pool roheline järvepõhi. Devoni ajastul see kõik siin algas. Kõigi laste lemmikajastu.

Uuesti huvitavale teele. Nüüd nad juba väsivad. Hämaram. Väike nelja-aastane tüdruk läheb issi kukile. Nad

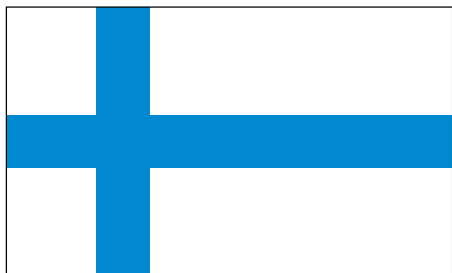
matkavad edasi. Nad on ikka rõõmsad. Ja roosad.

Lõpuks telkide juures. Hea. Pannkookid. Moos. Lapsed mängivad ja jooksevad. Hakkavad tegema lõket. Saab puhata.

Lõkkeõhtu algab. Laulavad. Tantsud. Mängivad koos. Hakkab tibutama vihmakesest. Hoiame käest kinni.

Üritust toetasid SA Keskkonnainvesteeringute Keskus projekti „Õpi Ökoskaudit” raames, bussifirma Geniteh OÜ, Eesti Skautide Ühing, Valguta Lasteaed-Algkool (Lea Pung), Võrtsjärve Limnoloogiakeskus. Eraisikud: Tiiu Liimets (Loodusmuuseum), Silva Sütt (Eesti Maaülikool), Kerba ja Kõrtsi talud Neemiskülas.

SOOME LIPP

Skj KAROLIN LILLEMÄE

"Suomi" päritolusõnaks peetakse balti sõna zeme (maa, pind). Suo tähendab Soome keeles sood. Arvatakse, et Soomet kutsuti varajaste soomlaste poolt Suomaaks (soomaa). "Finland" sarnaneb Skandinaavia kohanimedele Finnmark, Finnveden ja Finnskogen. Need on pärit germaani sõnast finn, mida kasutati kütt-korilaste kohta.

Soome rahvuslipp (soome keeles siniristilippu) on valgel taustal sinine Skandinaavia rist, mille vertikaalne osa on nihutatud lipuvarda poole. Sinine värv sümboliseerib järvi ja taevast ning valge sümboliseerib lund ja Soome valgeid öid. Soome riigilipp ja rahvuslipp erinevad selle poolest, et rahvuslipul on risti keskel kollase raami sees Soome vapp. Lippude proportsioon on 11:18 (5:3:10 horisontaalselt ja 4:3:4 vertikaalselt). Soomes kasutab sõjavägi erinevat lippu – pääsusabaga riigilippu. See on ühe ühiku võrra laiem kui rahvus- ja riigilipp, saba pikkus on 5 ühikut.

Liputraditsioon sai alguse 16. sajandil, mil Rootsi kuningas Johan III võttis endale Soome suurvürstiriigi tiitli. Lipu aluseks oli 1581. aastal kinnitatud suurvürstiriigi vapp, mille etalon asub Uppsalas Gustav Vaasa sarkofaagil.

1854. aastal pakkusid Zacharias Topelius ja Otto Donner Soome värvideks sinise ja valge. Eriti elavaks läks poleemika värvide üle aastail 1863-1864. Riigipäevale taheti esitada lipukavand, millel oli kaks valget diagonaalpalki sinisel põhjal. Lipu keskele paigutati valge täht. Lipukavandi motiiv pärines arvatavasti Folkungite vapikilbist ja nii pidi lipp (nagu ka vapp) rõhutama Soome ajaloolist seost Rootsiaga, kuigi sel ajal oli Soome

Vene impeeriumi osa. Rootslaste vastuseisu tõttu see kampaania soikus. Sini-valget kasutasid soome rahvuslikud kunstnikud allegoorilise Soome riietuses: valge kleit või rüü ja sinine põll või keep.

Esimese siniristilipu kujutis esines ühel 1912. aasta piltpostkaardil, kus seda hoiab rahvariies soome neiu Soome looduse taustal. Esimene siniristilipp valmistati 1915 Preisimaal.

1917 Soome iseseisvus ning korraldati konkurss lipu kujunduse valimiseks. Lipu loojad Eero Snellmann ja Bruno Tuukanen lähtusid oma töös kasutatud rahvusvärvidest ja skandinaavia ristitraditsioonist. Siniristilipp kinnitati 29. mail 1918. President Urho Kaleva Kekkoneni ajal korrastati riiklikku sümboolikat. 1978. aastal kinnitas ta uue lipu ja vapi seaduse.

SOOME LIPP HEISATAKSE:

28. veebruar – Kalevala päev (ka Soome kultuuri päeva), 1. mai – emadepäev, 4. juuni – Mannerheimi sünnipäev, jaanipäev (ka lipupäev), 6. detsember – iseseisvuspäev; parlamendi- või kohalike valimiste, Euroopa parlamendivalimiste või referendumide ajal, Soome presidendi ametisse vannutamise päeval.

LIPU HEISKAMINE ON SAANUD TRADITSIOONIKS:

5. veebruar – luuletaja Johan Ludvig Runebergi sünnipäev, 9. aprill – päev, mil suri Soome kirjakeelele aluse panija Mikael Agricola ning rahvakultuuri koguja Elias Lönnroti sünnipäev (ka soome keele päev), 27. aprill – sõjaveteranide päev, 12. mai – riigimees Johan Vilhelm Snellmani sünnipäev, 6. juuli – luuletaja Eino Leino sünnipäev, 10. oktoober – kirjaniku Aleksis Kivi sünnipäev (ka Soome kirjanduse

päev), 24. oktoober – Ühinenud Rahvaste päev, 6. november – Soome-Rootsi identiteedi päev, isadepäev.

Soome vapp võeti kasutusele Gustav Vaasa matustel (1560). Seda vappi kasutati ka Soome keisririigi ametliku sümbolina.

Arvatakse, et lövi pärineb Folkungi majast, nagu ka Rootsi vapil. Kaks erinevat mõõka on sarnased Karjala vapil olevaile. Kaardus saabel lövi jalgade all tähistab tolle aja poliitilist olukorda (Rootsi ja Venemaa olid pidevas sõjaseisus). Arvatakse, et üheksa roosi tähistavad üheksat ajaloolist Soome provintsi, aga rooside arv on aja jooksul erinenud ning ei ühti provintsidega arvuga.

FAKTE

- Pindala: 338 000 km², kasvab u 7 km² aastas
- Rahvaarv: 5,2 miljonit
- Järvi: 187 888
- Saari: 179 584
- Usund: protestantism (83,1% kuuluvad Soome Evangeelsesesse Luteri kirikusse)
- Tähtsamad linnad: Helsingi, Espoo, Vantaa, Tampere, Turu ja Oulu.
- Suuremad rahvad: soomlased, rootslased, venelased, eestlased (17 489), inglased, somaalased.
- Asustatus: Soome kuulub maailma hõredamalt asustatud riikide hulka..
- Haldusjaotus: Soomes on viis lääni ja üks autonoomne maakond
- Veerand territooriumist asub põhjapolaarjoone taga.
- http://www.horisont.ee/arhiiv_1996_1999/soomeugrillipud/ugrillipp.html
- http://et.wikipedia.org/wiki/Soome_lipp
- <http://et.wikipedia.org/wiki/Soome>
- http://et.wikipedia.org/wiki/Soome_vapp

Skj ANDRES LILLEMÄGI
Rakvere Skaudid

Otsi Otti koolituse tahtsime oma Rakvere skautide ja hundudega juba ammu läbi viia. Õnneks tuli ESÜ ja EGL SA üksuste toetamise projektikonkurs.

Meie soov oli kuhugi loodusesse maanuda, kahjuks ei olnud enam võimalik Toolse laagrisse minna, kus eelmisel aastal kolm nädalavahetust laagerdasime. Seepärast otsisime võimalust projekti läbi viia Mõedakul, kus tore õõbimiskoht ja mets, aga miskit jäi puudu ja loomulikult rent –

jube kirves. Siis leidsime Tapa, suurepärane koht. Oma üksuse meeskonna ühtsuse tugevdamiseks on väga hea Tapa seiklusrada. Kuna Tapal on olemas õõbimiskoht, koolitaja, seiklusrada, siis paremat kohta „Otsi Otti” koolituse, projekti „Seljakotiga ja seljakotita” läbiviimiseks me ei leidnud.

RAKVERE SKAUDID TAPAL

04.04-06.04

PROJEKT „SELJAKOTIGA JA SELJAKOTITA, OTSI OTTI”

Miks just „Otsi Otti”? Suvi tulemas, laagrid ja metsaskäigud. Kui peakski juhtuma, et ära eksid, siis aitab Oti õpetussõnade tundmine.

Koolituse läbiviijaks oli MTÜ Tapa Lastekaitseühingu juhataja abi ja seiklusraja juhataja Ivar Augasmägi. Koolituse toimumiskohaks oli MTÜ Tapa Lastekaitseühingu Noortemaja. Koolitus koosnes kolmest osast:

- loeng – ellujäämisreeglid, S.O.S. – 3 on märguanne, et midagi on valesti, hoiu sooja, ole kuuldav ja nähtav;
  - praktiline – ellujäämisreeglid, S.O.S. – 3 on märguanne, et midagi on valesti, hoiu sooja, ole kuuldav ja nähtav;
  - seiklusrada – meeskond teeb koos, et jõuda õnnelikult lõpp-punkti.
- Lisa: vile valmistamine.

NB! Mis asi on see number 3? Kui kohtad metsateel number kolme (asju mida on kolm, ükskõik mis: autokummid, kivid, oksad, värvilised paelad) tuleb olla tähelepanelik, sest keegi on hädas, 3 asja metsateel viitavad sellele.

KOOLITUSEL OSALEJATE ARVAMUSED

Artur: „Sellest nädalavahetusest jäi mulle meelde rahvastepalli mängimine ja seiklusraja läbimine. Nädalavahetus oli just tore sellepärast, et palju sai mängida, iga-suguseid erinevaid mängu. Andres korraldas ka ping-pongi võistluse. Mulle meeldis eriti pühapäev, siis läksime Tapa lähedale metsa. Seal oli lahe. Meid jaotati kaheks. Üks rühm (päike) pidi onni ehitama ja teine rühm (kuu) pidi ehitama kaks lõket ja lisaks veel süüa otsima. Loengust jäi mulle meelde see, kuidas on võimalik ilma õngeta kala püüda. Jube oli see, et Ivar näitas meile pilte külmunud kehaosadest. Nüüd tean, et tuleb sooja hoida.”

Roland: „Mulle jäi meelde miskit loengutest. Väga meeldis seiklusrada ja metsas ülesannete lahendamine.”

Helari: „Peale skautide oli meil kaasas üks poiss, kes tahab ka meiega liituda. See poiss tegi omast arust nalja. Ta pani muna ja kartuli Remi magamiskotti ja määris tema magamiskoti ära. Minu arust oli see üks suur lollus, toiduga ei ole ilus mängida ja teise asju ei tohi ära määrada. Onu Ivar oli lahe.”

Maarja: „Nädalavahetus oli mõnus ja si-sutihe. Palju arvestati menüü valikul meie soovitusi – aitäh Andzelika. Mulle meeldis kõige rohkem seiklusrada ja tahaks veel kunagi sellele rajale minna. Loengud olid kasulikud ja sain ka palju uut teavet. Õhtul Tapal käia meeldis ka, linnaga tutvuda. Laager oleks võinud kauem kesta, kuigi mulle ei meeldi pörandal matiga magada ja külma peale üles ärgata. Ma ei viitsi täpselt seletada, mis mulle loengutest meelde jäi, kuid ma võin öelda, et enamus. Kõige enam ehk see et hädaabile helistamiseks eemalda sim-kaart ja et 3 on rahvusvaheline märk. Kui ma metsas sellist märki oleks enne loengut kohanud, oleksin lihtsalt mööda kõndinud, nüüd ehk läheksin uurima. Vilet oleksin ka tahtnud teha, aga pidin koju minema.”

Birgit Barbara: „Mulle väga meeldis see nädalavahetus, loeng oli huvitav ja väga vajalik. Sain teada palju uusi asju ja arvan, et nüüd saaksin metsas palju paremini hakkama. Oskaksin palju parema onni ehitada. See oli hea, et esimesel päeval oli teooria ja teisel päeval õpitu praktiline kasutamine. Ja meie onn metsas tuli väga armas minu meelest. Kuigi Ivar hindas meie onni kolme peale. Toidud olid väga maitsvad, kõht oli ilusti täis. Seiklusrada oli kõige lahedam, kahju et viimast asja ei saanud lõpuni proovida. Mõnus õhkkond tegi need kolm päeva toredaks. Igatahes

on mul hea meel, et ma sellele koolitusele tuln – teinekordki.”

Argo: „Hästi lahe oli seiklusrada, mida läbisime terve üksusega. Lahe oli ka see, et tegime ise asju. Näiteks tegime ise lõkke. Tore oli olla koos üksusega väljas, teisi tundma õppida. Väljaspool üksust sain kokku uute sõpradega.”

Rico: „Me olime õues ja koolitusel, metsas ja seiklusrajal. Sõime ja mängisime pinksi. Marko tegi pahandust, pani muna ja kartuli Remi magamiskotti. Toimus pinksi võistlus, ma sain kolmanda koha.”

Albert: „Laupäevane takistusrada oli päris lahe. Mulle meeldis Tarzani kõis. Metsas onni ehitamine oli ka lahe. Teine rühm pidi lõkkes tegema. Siis kui kõik valmis, panime lõkke põlema ja onni pidime ka nii ära lammutama, et ei oleks aru saadagi, et seal oli onn. Lõkke kustutasime ka ilusasti ära ja lammutasime laiali.”

Järeldõna: 03.- 13. 07. viibisid kolm Rakvere skauti Leedus Jamboreel. Olles ekskursioonil Vilniuse vanalinnas juhtus selline asi, kus üks meie liige läks eemale putkadest asju vaatama. Suurem punt hakkas liikuma, arvates et kogu seltskond on kohal. Umbes 10 minuti pärast märgati, et keegi on puudu. Skaudijuht liikus tulnud teed tagasi kohta, kus toimus väike seisak ja arvatavalt seal ka poiss kaduma läks. Ja oligi nii, poiss istus rahulikult keset platsi, söi šokolaadi ja skaudijuhiga kohtudes polnud üldse närvis. Seletuseks ütles vaid: „Ma teadsin, et sa tuled siia mulle järgi, seepärast ma ei hakanud paanitsema ja Tapal ju öeldi, et kui eksid, tule samasse kohta tagasi, kus eksisid ja oota. No nii ma siis ootasingi”.

Fotod: Andres Lillemägi

TARTU ILVESE JA KÕRVEMAA L

Laagrist jutustas skj LIINA LAND

Tartu Ilvese lipkonnast, tema jutu pani kirja nskm SIRJE POOL

Eelmise aasta ESÜ nõupäevadel arenes Tartu Ilvese ja Kõrvemaa lipkonna juhtide vahel välja idee teha koos ühine suvelaager. Ilvese lipkond oli paar aastat tagasi pidanud laagrit Pangodi järve ääres koos Otepää Karude lipkonnaga, kuid rohkem sellist suuremat ühist kogemust neil seni ei olnud. Kõrvemaa lipkond aga ei ole hetkel lihtsalt nii suur, et ise sellist suuremõõtmelisemat üritust korraldada ja nii saigi jõud ühendatud. Mõeldud, tehtud. Laagri toimumisajaks sai 22.–25. juuli ning kohaks Kõrgemäe talu Kõrvemaal. Esialgne mõte oli küll laagerdada Tartu- ja Kõrvemaa keskpaigas, kuid kuna Kõrvemaa lipkonna juht Aune Suve pidi olema vahepeal ka tööpostil Vargamäel, siis otsustati Kõrvemaa kasuks, et ei oleks väga pikk tee sõita.

Laagrilisi oli kokku kuuekümne ringis. „Kolmkümmend kaheksa Tartust, kaks kolmandikku lapsed, üks kolmandik suured“, täpsustab Liina Land Ilvese lipkonnast, kes oli laagris juhi paremaks käeks. Laagri ju-

hiks oli Siim Maripuu ja „laagri hingeks“ Aune, kes oma skautluse kogemustepagasi juures teadis alati hästi nõu anda, mida ja kuidas oleks kõige parem teha.

Kõrvemaalt tulijatel ei olnud laagrisse kohalesaamiseks väga pikk tee, Tartust tulles sõideti aga kõigepealt Kõrvemaale lähemale rongiga ning siis edasi kakskümmend viis kilomeetrit ühiselt jalgratastel. Oligi nagu kaks ühes – laager ja rattamatk veel pealekauba. Kui laagrisse minnes tahtsid kiiremad sellid ikka teistel eest ära sõita ja kerge sõnakuulmatuse tõttu endale sellega toimkondade kordi teenisid, siis tagasiteel läks sõit juba ühtlasemalt ja üksmeelsemalt.

Ilmaga laagrilistel vedas, kohe isegi väga. Kui seekordne suvi ei olnud vihmaga just väga kitsi, siis selle laagri ajaks otustas vihm alates esimese päeva õhtust pausi pidada ning päikesekiirtel särada lasta. Päike läks kohe isegi nii hoogu, et Liina sõnul ei ole nii palju siirupit joogiks veel kunagi üheski laagris kulunud kui nüüd Kõrvemaal. Jahutamas käidi ennast ka laagripaigast üheksa kilomeetri kaugusel rabajärves. Kui hüüti „apelsinid“, said vette pooled laagrilised, kes endid selle

nimetuse järgi ära tundsid ning kui „õunad“, siis hüppas vette laagrilistest teine pool. Kuna rattad olid omast käest võtta, ei olnud probleemi ka järve äärde kohalesaamisega – kilomeetrid lendasid rataste all nagu niuhti eesmärgiga kuuma päikese käest jahutavasse vette saada. Rabajärves ujumise kogemus oli paljudele uudne – vesi olla hoopis teistsugune kui tavalises järves, jões või meres.

Laagri pealkirjaks sai „Mets kui elu allikas“. Seda ühest küljest nii keskkonnateemast lähtuvalt, kuid ka sellest, et Kautla metsades on elanud metsavennad, kelle punkrid on laagripaiga lähistel ka säilinud. Kõrgemäe talu omanik Meelis näitas neid laagrilistele ning rääkis juurde ka metsavendluse ajaloost.

Laagri programmis oli igal päeval oma nimi, näiteks „Sõpruse päev“, „Keskkonnapäev“ jne. Kogu tegevus toimus väljas, välja arvatud esimese päeva toitlustus, kui vihmasahmaka eest korraks räästa alla peitu poeti. Samuti magati värskes õhus, telkides, nagu ühele suvisele skaudilaagrilile ikka kombeks. Kui metsavennad pidid hakkama saama, saame ka meie, arvasid laagrilised. Skaudilaagrilile kohaselt sai

Fotod: Aune Suve ja Liina Land

LIPKONNA ÜHINE SUVELAAGER

laagriala ka oma värava, lipumasti ja muid väiksemaid ehitisi, kusjuures puitmaterjali otsingul puhastati ühtlasi ka metsaalune võsast. Samuti ei puudunud traditsioonilised lõkkeõhtud ning tokisaia küpsetamine, kellele rosinatega, kellele ilma. Laagri teemaatikaga sobis hästi kokku ka maasikatest punetav metsaalune – lapsed käisid ise marjul ja korjasid kisselli valmistamiseks „toorainet”. Oma korjatud ja ise tehtud maitseb ju ikka paremini.

Üheks enda jaoks mitte veel väga tutvavaks ettevõtmiseks pidas Liina hommikust rivistust, mis selles laagris kindlalt päevakavas oli. Kui esimesel hommikul oli neid, kes end selleks ajaks veel jalule ei saanud ning sellega päeval toimkonnas oleku ära teenisid, siis järgmistel hommikutel oldi rivis kui üks mees. Vahva oli ka see, et „pilt” oli suuresti roheline – laagrilised liikusid ringi ESÜ vormides. Roheliste seast paistis silma aga ka üks punane – Tuuli Ilvese lipkonnast, kes just äsja vahetusõpilasena Prantsusmaalt saabus ning kuna tegeles ka sealmaal aktiivselt skautlusega, siis meenutas seda hästi prantsuse skautidelt saadud punane vormipluus.

Positiivne üllatus oli Liina sõnul ka see, et kui toimkonnas olemist kasutati muidu ikka vahendina, kui kellelegi oli vaja mõnd õppetundi anda, siis Liina enda hundudskavid tahtsid ise olla kõõgitoimkonnas – isegi oma sünnipäevahommikul oldi krapas üleval ning kõõgis abiks valmis. Nagu skaudile kohane – alati valmis!

Meeldejääv oli ka peastaabi liikmete ja sõprade külaskäik ja et see pelgalt laagri „vaatamiseks” ei kujuneks, peeti lastega

üheskoos maha ka põnevaid võistluseid, millest näiteks nõõri läbipõletamises olid tegijad kindlalt lapsed. Kuna Aune Kõrvemaalt ja Ott Pruulmann Tartust on ise ühtlasi ka peastaabi liikmed, siis külaliste rollis olid seekord ESÜ koolitusjuht Markus Alfred Kõiv, hundutööala juht Valdik Kask, meie büroo juhataja Hele-Mai Madison ning ESÜ avalike suhete juht Kristjan Pomm.

Küsimusele, mida võiks soovitada teistele lipkondadele ühislaagri korraldamise plaanile mõeldes või ka enda tarbeks järgmisteks kordadeks kõrva taha panna, vastas Liina, et oluline on juba varakult hakata planeerima sobivaid aegu, mis mõlemale lipkonnale sobiksid ja seda nii laagri enda toimumisaja kui ettevalmistuskoosolekute osas. Samuti on tähtis jälgida, et tööd oleksid jagatud, mitte ei jääks kõik ühe inimese kanda. Ka peastaabi külastust peab Liina oluliseks, ühelt poolt on see sümbolne toetus kohalikele juhtidele ning teiselt poolt õpivad ka lapsed nii vahetult tundma peastaabi liikmeid, kellega muidu igapäevaselt kokku ei puutu. Selles laagris oli näiteks üks aaretejahil ülesannetestki selline, kui vaja joonistada peaskaudi pilt.

Selleks korraks on imetoredast laagriajast saanud armas mälestus, kuid sõprade ring on nüüd palju suurem ja kindlasti kohtutakse juba peagi mõnel üle-Eestilisel üritusel ning juba on Ilveste mõte liikunud ka tulevikuradadel – ühislaagri traditsiooni jätkata kutsudes järgmisel korral Kõrvema kulla Tartumaale, Pangogi äärde, sest sõbrad ja seiklus ongi ju skautlus!

Elusloodus meie ümber

SkM LEHO MÄNNIKSOO

Meie ajakirja „Eesti Skaut” kahe numbri ilmumise vahele jäi sündmus, millele eriti tänapäeval peaksid skautide ja kõigi skautlike organisatsioonide liikmed tähelepanu pöörama.

Igal aastal viiakse meie Eestimaal läbi looduskuu, mis juba traditsiooniliselt algab maikuu teisel pühapäeval ja lõpeb viiendal juunil keskkonnapäevaga. Looduskuu ajal tutvutakse erinevate valdkondadega. Tänavu oli selleks „Looduse eluring”.

Skaut on looduse ja loomade sõber, ütleb üks tähtis punkt skaudiseadustes. See tähendab aga, et skaut selle seaduse täitmiseks peab kõigepealt õppima loodust tundma, sest kuidas sa saad olla sõbraks kellelegi, keda sa põhjalikult ei tunne. Eesti vanarahva tähelepanekute järgi peab selleks koos ära sööma puuda soola või siis väga suurde hädaohtu sattuma, sest on tõdetud, et sõpra tuntakse alles hädas. Aga loodus meie ümber on mitmel pool tõesti juba hädas ja skaut peab nüüd olema mitte lihtsalt looduse ja loomade sõber, vaid väga hea sõber.

Ikka enam ja enam on ka meid, kui kunagist metsarahvast, haaranud tänapäeva suur tsivilisatsioonilaine, mis on kaasa toonud inimeste jätkuvalt kiireneva linnastumise. Veelgi hullem – lauslinnastumine, mis aina kahandab looduslike elupaikade arvukust. Meie oludes loomade ja muude metsaelanike jaoks tähendab see elukeskkonna olulisi muutusi, mis omakorda põhjustavad muutusi looduses ja keskkonnas üldse. Arvatavasti on isegi need inimesed, kes veedavad suviti palju aega suvilates märganud loomade vähenemist või isegi kadumist oma suvituskoha ümbrusest, rääkimata siis omakodude rajoonide rajamisel kasutatud maa-aladest, kus enne inimesi hüplesid jäneseid või liikusid ringi kitsed ja põdrad.

Looduses toimib kõik koosluses ja üks nähtus põhjustab teist. Igal üksikul elul on loomulik algus ja lõpp ja uus elu jätkub vaid tänu põlvkondade vahetumisele suures looduse ringkäigus. Iga skaut peaks seda enesele teadvustama ja kui ta seda on teinud, näeb ta keskkonda enda ümber hoopiski teise pilguga kui enne.

Loodusel on läinud selleks aastatuhandeid või hoopiski miljoneid aastaid, et oma praegu toimivaid reegleid kehtestada elukandval planeedil Maa. See olgu ainulaadne teadmine praegu, kus meil ei ole täpseid teateid teistest kõrge-

maliigilist elu kandvatest planeetidest meid ümbritsevas Universumis.

Loodukaitsekuu ajal mainiti näiteks, et „Pole midagi elusamat kui surnud puu metsas – tuleb ainult osata vaadata. Puu loomuliku hääbumise käigus pakub see elu- ja varjupaika ning toidulauda liikidele, keda elusatel puudelt kunagi ei leia. Vananeva ning juba nõrgaks muutunud puu sisse rähni poolt rajatud õõnsustes elutseb linde, imetajaid ja putukaid. Kuivava puu paksul koorrel, tema juurtel ja südames elutsevad seemned ning putukad. Pehkiv puit on sobiv pinnas ka sammaldele ja samblikele. Lamapuidust saab aga seente ja putukate koostöö tulemusena ajapikku taas uute taimede toidubaas, st puusse salvestunud toitained lähevad mulla ai-neringesse.”

Võib-olla on see teadmine skaudil küll olemas, aga kas ta seondab seda ka inimtegevuse mõjudega looduskeskkonnale ja on võimeline seoses sellega võrdlema näiteks hobuse- ja traktori-ajastut omavahel? Siin on ilmselt skaudijuhtidel koht mõtlemiseks sõlmede ja KIMi mängu kõrval.

Aga tsiteerime looduskuu materjalide sirvimisel veel lisaks pilgu alla jäänut: „...Uuringud on tõestanud, et linnas, kus on lisavalgustus ning antakse lisasööta, hakkavad rasvatihased munema varem, kui see looduses on ette nähtud, see aga viib kurna hävinemisele, kuna ilmastik seda ei soosi.

Väga kergekäeliselt minnakse looduses ligi loomajalgale, eeldades, et ta on üks ja abitu. Sellega aga peletatakse eemale läheduses viibiv ema ning mõningatel juhtudel ei julge inimlõhna tundev ema enam poegade juurde tagasi tulla...”

Niisiis, skautide ülesanne on oma silmaringi avardada ennast ümbritseva keskkonna ja looduses valitsevate seaduspärasuste selgitamisega nii enesele kui teistele, et säiliks inimestele vajalik tervislik eluring nii enese kui järeltulijate jaoks. Selle püsimiseks oleks aga kõige kasulik, kui inimene sekkuks looduse kehtestatud reeglite muutmisse võimalikult vähem.

KOHTUMINE PRESIDENT ILVESEGA

SkM JAAN LEPP

Eesti Vabariigi President Toomas Hendrik Ilvese vastuvõtul Kanada Parlamendi hoones 28. mail 2008 esindasid eesti skautlust kaks eelnevat välis-Eesti peaskauti: skm Egbert Runge ja skm Jaan Lepp.

Mõlemal on skautjuhtidena palju ühist – neid on mitmekordselt valitud välis-Eesti peaskaudiks, on juhtinud ülemaailmseid eesti skautide ja gaidide maailmalaagreid, olnud Eesti Skautide Malev Kanadas juh-

tideks, tegutsenud skautjuhtide kõrgema treeningkursuse Metsamärgi juhtkonnas, olnud mitmete suurlaagrite ja maailmalaagrite juhtkondades, tegutsenud Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsis juhtisikutena, olnud pikaajaliselt seotud Kotkajärvega – Kanadas asuva skautlaagri maa-alaga, on Eestis tegutseva skautide Eesti Skautide Ühingu ja Scouts Canada auliikmed, omavad välis-Eesti skautjuhi kõrgeima teenetemärgi Põhjataht I järku ning skautluse kõrgeimat teenetemärki Hõbe Hunt.

President Ilves kahe Hõbe Hundiga, vasakul skm Egbert Runge ja paremal skm Jaan Lepp

Foto. R. PALUOJA

Kuidas me väikesaarel käisime

Nskm TARMO OIDEKIVI
Väikesaare peakorraldaja

Selleaastane juhtide lebolaager ehk väikesaare üritus toimus Kihnu saarel. Pea neljakümnest registreerunust juhust jõudsid üritusele 27. Pean kohe tunnistama, et juuliku kolmas nädalavahetus oli Kihnu väga populaarne koht ning pärast igasugu sekeldusi ja ümberkombineerimisi õnnestus meil endid sisse sättida Rock City telklas (seda nime kandis Eesti kõige kuulsama meremehe Kihnu Jõnni viimane laev).

Kogu reis sai meil alguse juuliku kolmanda nädala reede õhtupoolikul kui parvlaev väljus Pärnu sadamast, et viia väikesaarelised Kihnu. Et kaks ja pool tundi niisama asjata raisku praami peal ei lähe, lõi seltskond Aune eestvedamisel laulu lahti. Seda laulujoru jätkus kuni Kihnu saareni välja. Kui saarele jõudsimel, näitas kell juba päris palju ja ega muud ei jäänudki üle, kui aga laager püsti panna ja vaikselt pimeduses lõkke ääres niisama mõnuleda.

Laupäeva hommikul ei lastud aga väga kaua seltskonnal magada, sest juba kell kümme jõudis laagripplatsile „Kihnu buss-

pargi buss” ehk nõukogudeaegne veoauto GAS, mille kastis olid istepingid sõitjatele. Seega oli aeg minna saarele ekskursioonile. Ekskursioonil näidati osalejatele nn kohalikke vaatamisväärsusi – rahvamaja, majakat, kirikut, kihnu Jõnni sünnikodu jne. Lõunaks olid ekskursandid igal juhul laagripplatsil tagasi.

Kuna tegemist oli juhtide lebolaagriga, siis laupäeva pärastlõuna oli skaudijuhi õudusunenägu – programmi ei olnud. Seega sai igaüks tegeleda omale meelepärase tegevusega – kes võttis päikest, kes käis

tokisaia. Ja laulujoru jätkus päris päikesetõusuni välja.

Hommikul oli soovijatel võimalus käia kirikus vaatamas kohalikku jumalateenistust ja kaemas Kihnu naiste pühapäevariietust. Aga iga ilus asi saab otsa ja nii suundusid esimesed osalejad juba hommikul kella poole üheteistkümnelt mandrile tagasi. Mitte praamiga, vaid lappajaga (lihtne kaluripaati). Teine sats sellesama paadiga läks mandri poole tee keskpäeva paiku. Viimased mahajääjad aga pidid ootama, millal tekib vaba koht praamil, et ka mandri poole saada.

Aga lõppeks oli päris vahva, jääme ootama põnevusega järgmist väikesaare üritust, lootes, et naaseme veel Liivi lahte – Ruhnut me ju seekord ei läinud!

ujumas või hoopis kohalikus kaubanduskeskuses (väikene külapood). Ja muidugi oli ka neid, kes mitte kui midagi ei teinud.

Pärast õhtusööki oli juhtidele saun ning kümnekond juhti käisid veel ka sukeldumas ja uudistamas veealust elu. Selle atraktsiooni oli organiseerinud Sander praamil sõites saare poole. Pealeõhtune aeg lauldi lõkke ääres laule, küpsetati vorste ja

Skautide tunnusgraafika

Skm KRISTJAN POMM
Avalike suhete juht

KUIDAS KÕIK ALGUSE SAI

Igal vähegi endast lugupidaval organisatsioonil on sümbolid, mida kasutatakse nii organisatsiooni tutvustamisel kui ka liikmete ühtekuuluvuse märgina.

Skautide jaoks on selleks sümboliks nüüd juba 100 aastat olnud liilia. Samuti on Eesti skautide tunnusmärgiks olnud liilia ja Eesti Skautide Ühingu märgina juba paljudele tuttav sinine liilia rohelisel taustal sai selle aasta kevadel 10 aastateks.

Huvitava kokkulangevusena oli võimalus olla nii ESÜ märgi loomise kui nüüd ka ESÜ logo loomise juures ja mõlemad on armsad ja olulised. Lisaks ESÜ märgile oli juba aastaid mõeldud selle peale, et meil võiks olla terviklik visuaalne lahendus, mida kasutada erinevate trükiste ja kõige muu nähtava kujundamisel. Esimest korda oli sellest peastaabi koosolekul juttu juba 2002. aastal ning seejärel ka peastaabi avatud koosolekul 2003. aasta alguses.

Selle päris pika ajavahemiku jooksul sai ikka ja jälle ESÜ korporatiivsest stiilist ehk visuaalsest identiteedist, nähtavast olemusest – vahval asjal on ikka mitu nime – räägitud ja proovitud ka oma jõududega lahendusi luua, aga sobiva tulemuseni siiski ei jõutud. Takistuseks oli ka ajapuudus selle teemaga süvitsi tegeleda. Nii juhtuski, et see, mis oma peaskaadi ametiajal tegemata jäi, tuli lõpule viia lisaajal.

AVALIKE SUHETE TÖÖGRUPP

Üksi ei tee midagi ja selleks sai ellu kutsutud avalike suhete töögrupp, mille olemise mõtteks ja eesmärgiks on see, et skautlusest ja skautidest võimalikult palju ühiskonnas teataks, meedias räägitaks ja skautidest ikka õiget pilti omataks.

Avalike suhete töögrupi (AST) liikmeteks said: Sirje Pool, Kristiina Niiler, Hele-Mai Madisson, Mikk Leedjärv, Kristjan Pomm.

Töögrupp alustas oma tööd 2007. aastal ja meie ülesannete hulka on kuulunud nii pressiteadete koostamine, suhtlemine meediaga, et skautidest ikka aina rohkem räägitaks, veidi ka suhtekorraldustööd erinevate ESÜ jaoks oluliste partneritega, „Eesti skautlus 100” filmi idee ja lähteülesande sõnastamine ning projekti käivitumisele kaasa aitamine ja muidugi ka tunnusgraafika loomine ning veel mitmeid väiksemaid ja suuremaid ettevõtmisi.

Kavas on meediakoolitus 2008. oktoobris, et üheskoos skautluse sõnumeid seada ja nende lausetesse seadmist harjutada ja muidugi oma tööd maksimaalselt hästi teha.

Nüüd juba enam kui aastaga on töögrupp kasvanud mõnusaks meeskonnaks ja arutelud ning koostöö on pakkunud palju rõõmu, mille eest suured tänukallistused AST-kaasliikmetele!

TUNNUSGRAAFIKA LOOMISE VERSTAPOSTID

Oktoober 2007 – otsustasime, et kaasame logo loomisesse professionaalid mõnest disainiagentuurist.

November 2007 – saatsime, ESÜ büroo assistent Kristi kaasabil, koostööpakkumised ligi 10 agentuurile.

Detsember 2007 – valisime välja 3 agentuuri, kellel palusime esitada konkursitööd ja kohtusime nende esindajatega, et selgitada meie eesmärki. Peale jõule tegime valiku reklaamiagentuur Taevas kasuks.

Jaanuar-aprill 2008 – logo loome, mis tähendas korduvaid kohtumisi, erinevate tööversioonide vahelt parimate valimist ja kohati peensusteni läinud detaililihvimisi.

Jüripäev 2008 – logo on valmis.

Aprill-juuni 2008 – tunnusgraafika kasutusjuhise koostamine ja viimaste detailide täpsustamine. Valmivad ESÜ kirjapaber, postiümbrik, tänukirjablankett, visiitkaardid, kleepekad. Lisaks meisterdame ise veel ka slaidesitluse tausta (MS Power Point).

„Mis enne jõule alustatud saab jaanipäevaks valmis” kõlab ESÜ uussõna.

Logo loomisel olid lisaks AST-liikmetele abiks veel mitmed ESÜ liikmed ja liikmete sõbrad, kes aitasid testida valikuid. Suur tänu selle eest!

LOGO TÄHENDUSEST

Skautluse sümboliks on liilia. Eesti Skautide Ühingu logol kujutatud liilia koosneb paljudest osadest sümboliseerides skautluse mitmekülgset olemust, kus erinevatest tahkudest moodustub kokku tugev tervik. Roheline on looduse ja keskkonnateadlikkuse värv, sinine sümboliseerib tasakaalukust ja rahu ning kollane on meile omase nooruslikkuse ja rõõmsameelsuse märgiks.

TAEVAST

ESÜ-l ja AST-l vedas, et saime parima Eesti reklaamiagentuuriga koostööd teha. Nimelt selgus, et rahvusliku reklaamikonkursi Kuldmuna 2008 gala lõpuks oli Taevas Ogilvy, just selline on agentuuri täisnimetus, konto seis järgmine: 4 Kuldmuna, 5 Hõbemuna, 4 Pronksmuna ning 3 Erimuna. Seega enim auhinnamunasid.

Rahvusvahelise taustaga agentuuris olid meie logo loojateks disainer Veiko ja projektijuht Kadri, vahvad inimesed, kellel jätkus kannatust meie soove kuulata ja ikka ja aina logo detaile lihvida. Tore oli koostööd teha ja Taeva treppe (lifti) tuli kuulutada õige tihedasti.

Suur tänu Kadri ja Veiko!

KUIDAS LOGO KASUTADA?

Logo on kasutamiseks igale liikmele. Kleebi näiteks logoga kleebis oma märkmikule või rüperaalele või kasuta logo oma üksuse trükistel.

Võimalusi on palju. Täpsemalt saad lugeda ja uurida tunnusgraafika kasutusjuhendist, mida saab küsida ESÜ kontorist.

LÕPETUSEKS

ESÜ logo loome oli usumatult pikk protsess ja samas ka väga põnev ettevõtmine, mille käigus sai selgemaks ka see, milline peaks olema ja usutavasti ka on skautlus – mitmekülgse tegevuse ja olemusega, värviküllane noorte liikumine, milles on peidus oma selged ideaalid ja tugevad traditsioonid.

INTERVJUU TAEVAGA

INTERVJUU EESTI SKAUTIDE ÜHINGULE UUE VISUAALSE IDENTITEEDI LOONUD REKLAAMIAGENTUURIGA TAEVAS

Gert Lee – strateegiline planeerija

Jaanus Vahtra – loovdirektor

Lauri Tikerpe – loovdirektor

Veiko Tammjärv – disainer

Mika Tuupola – veebiosakonna loovjuht

Mis on reklaamiagentuur Taevas? Kuidas see sündis ning milline on selle ajalugu?

Gert: Taevas sündis tahtest luua üks koht, kus Head inimesed saaksid teha Head tööd ning kus samal ajal oleks neil Hea olla. Nii see oli, on ja loodame, et saab olema ka tulevikus.

Mis teeb ühest agentuurist hea agentuuri?

Gert: Lai silmaring, suhtlemisoskus, julgus, energia, käsitööoskus, efektiivsus ja väga hea inimeste tundmine

Lauri: Ma arvan, et hea agentuur pole mitte see, kes meelitab inimesi kliendi toodet ostma, vaid see, kes suudab panna inimesed toodet armastama. Hea agentuur on kliendi toote advokaat ja professionaalne teejuht.

Jaanus: Empaatiavõime ja oskus tajuda ühiskonnas/maailmas toimuvaid protsesse, neid oma töös osavalt rakendada.

Millist rolli etendab disain reklaamitööstuses?

Veiko: Graafiline disain on idee vormistamise vahend. Reklaam ja disain on tihedalt seotud, sest hea idee tuleb ju eelkõige kõrgetasemeliselt teostada ja isuäratavalt ära pakkida.

Mika: Hea vormistusega saab ideed paremini edasi anda. See, kuidas mingi idee on vormistatud ja kuidas ta välja näeb mõjutab otseselt seda, kuidas keegi sellele (emotsionaalselt) reageerib, juba ainuüksi tüpograafia valimine võib mõjutada kogu reklaami välimust. See on disainil kommunikatsioonis üsna oluline roll.

Millal võib öelda, et üks või teine asi on hästi disainitud? Millest see oleneb?

Veiko: Hea disain köidab tähelepanu originaalsuse ning värske lähenemisega ja on samas ka funktsioonikohane. Oluline on vau-efekt, sest sellised asjad eristuvad hallist massist.

Mika: See, kui asi toimib, mitte pole lihtsalt ilus, mis ei tähenda et toimiv asi ei võiks ilus ka olla. Oleneb see sellest, kui võrd disainer on võimeline olema vastuvõtlik ja avatud uutele ideedele ja kui võrd ta on võimeline neid teostama. Hea ja toimiva disaini õnnestumine algab võimest kuulata ja küsida küsimusi

ja alles siis konkreetsetest ideedest ja võimest neid professionaalselt teostada. Tihti juhtub nii, et disainer alustab tööd, soovides kasutada mingit konkreetset võtet või stiili, mis talle endale meeldib, kuid see ei pruugi üldse sobida antud ülesande lahenduseks.

Kust tuleb inspiratsioon?

Gert: Reklaam ennast ise ei toida. Inspiratsioon tuleb erinevatest kultuuriliikidest, nii kõrgkultuurist, subkultuuridest kui ka lihtsast igapäevasest inimtegevusest.

Lauri: Inspiratsioon on kõikjal. Turukotiga tädi trammis, vastasmaja aken, ninakas ettekandja, anarhist "Anarhia" t-särgiga, linnu väljaheide musta luksusauto kapotil, karaoket laulev purjus turist jne. Me kõik teame, et parimad reklaamid on need, mis varastavad situatsiooni kõige argisemast ja triviaalsemest igapäevaelust. Sellist, mida kõik näevad, aga samas ei näe ka.

Jaanus: Elust. Tihti oma reisirõl võtan aja, et istuda mõnes tänavakohvikus või lobby's ja lihtsalt jälgida inimesi. See on väga lõbus tegevus. Konteksti loomiseks ja stiilitunnina on ka hea käia vaatamas korralikku teatrit või filmiklassikuid.

Kohtunikuna ERNAI

Nskm HARRI LASS

Kottpime öö. Vihma tuleb nagu oavarrest. Kell läheneb poole kolmele hommikul. Kusagil kaugel vilguvad eemalduva auto tagatuled ja meie jalge ees on kiiruga kile alla topitud seljakotid ja telk. Hetk jahmatust ja peas koidab järsku, et pambuhunnikust ei ole mõtetki otsida üht üsna väikest seljakotikest. See nimelt jäi koju. Kindlapeale – ukse kõrvale riialalusesse nurka – kogu vajalikuga: taskulampide, niiskuskindlalt pakitud tikkude, süütablettide ja muu sellise pudipadiga.

Selliselt algas kord tavalise ERNA matka täiesti tavalise kontrollpunkti ettevalmistamine peatselt saabuvate matkaliste vastuvõtuks.

Skautidele pole vaja kirjeldada telgi püstitamist pimedas. Piisab, kui täpsustada, et tegemist ei olnud present-telgiga ja „usinaks abiliseks” oli kutsikahtu koer, kes raugematu energiaga jäi iga lahtise nõõri külge kinni ja pingutas igat hambu hakkavat telginurka talle vajalikuna tunduvas suunas. Niiviisi käsikaudu kobades ja koera eemale peletades sai varjualune siiski kokku pandud.

Paar tundi olid taevaluugid täiesti valla ja väsinud kohtunikud ootasid poolunes koitu, et ümbrusest selgemat pilti saada.

Tikkudest ja süütematerjalidest juba pajatasin? Juba kaua kestnud lausvihmast ka? Mõnevõrra niiskeks saanud pooliku tikutoosi leidmine ühest seljakoti küljetaskust tekitas tunde, et lahendamataid ülesandeid pole.

Kummalisel moel ei kasvatanud meid ümbritsev lepavõsa vähemalt kilomeetri raadiuses ühtegi kasekest ega süütekõlbulikke vaigupuid. Üleüldse polnud midagi, mida oleks sündinud kuivaks nimetada. Ainus kaasasolev pabermaterjal oli staabist

saadud kontrollpunkti kaart ja tegevuskirjeldus. Viimasest aga võis juba hahetama löönud valguses lugeda, et kontrollpunkti saabujad peavad valmistama korraliku veefiltrit, mille üheks komponendiks on teatavasti lehtpuusüsi.

Järgnevaid tunnikesi on raske kirjeldada. Kuuldavale toodud repliigid ei kannata lihtsalt skaudiajakirja trükimusta. Ja sageli vasardanud mõte kutsuda staabist telefoni teel abi ei teeks samuti punktikohtunikule erilist au. Niisiis sai kusagilt kaugelt hangitud kasetoht kaenlaauku torgatud ja paar tundi niiviisi närviliselt kõnnitud ja tohtu kuivatatud. Samuti saime veidi kuuseoksi. Lõpuks hakkas vihma varjuks üles tõmmatud kile ääre alt tõusma mõnusat lõkkesuitsu. Tõsi küll, alul oli see rohkem suitsune aur. Aga kui esimesed matkalised pärale jõudsid, oli puusütt veefiltrit jaoks piisavalt ning soovijad võisid omale isegi kuuma teed keeta.

Kogu selle skautlike oskuste ja võimete piiril toimunud askelduste rea lõpetas punktikohtunike jaoks lõbus, kuid nende koera jaoks valus juhtum. Haaratuna üldisest teokast elevusest, kuid mitte eriti huvitatuna sellest suitsusest lõkkevärgist, askeldas koer omi askeldusi. Ei läinud kaua, kui

tema tähelepanu köitis suur – jalgpalli suurune umbes – hall kera, mis rippus heina ja putkede vahel otse meie raskustega püstitatud telgi kõrval. Ja ilmselgelt tuli sealt üsna magusat lõhna. Natuke ärevile ajas küll samas kostuv sumin, kuid selle summutas koer terava kliuhkamisega. See tehtud, pistis koerahakatis oma nina julgesti nii lähedale, et kohe-kohe oleks pidanud ka selle magusa kätte saama. Kahjuks lõpetas selle nuuskimise terve herilasesülem, rikkudes kõik kutsika magusad plaanid.

Herilase astel sai koera koonult eemaldatud kiiresti ja loodetavalt ka väiksema valuga, kui see sinna tekkis. Igal juhul meehimu meie koeral enam täheldatud pole. Ja iga ettesattuv hallivõitu pall vaadatakse enne hoolega üle. Just niimoodi, ühe silmaga piiludes, nagu toimus jutu all oleva herilaspesa teistkordne, põhjalikum, kuid palju ettevaatlikum ülevaatus.

See on vaid üks väike pildike ühe ERNA matka ühe kontrollpunkti loomisest. Paljud osavõtjad saaksid pajutada hulga teravaid elamusi ja pildikesi oma matkast. Ja kõikidest ERNA matka juhtumitest saaks vist raamatutäis põnevaid seiklusi. Vahva ju!

Jõudu ja leidlikkust soovides nii korraldajatele kui osalejatele!

Roheline ESÜ sünnipäev Pirital

Skj GEDY SIIMENSON
Kõrvemaa lipkond

07. juunil tähistas ESÜ oma 13. sünnipäeva Rohelise päevaga Tallinnas Pirital. Plaanis oli teha üheskoos heategu Pirita linnaosa loodusele ja koristada mõned ebaseaduslikud prügikolled (täpselt nii palju, kui jõudu ja aega jagus) ning natuke lõbusalt aega veeta. Oodatud olid kõik heatahtlikud ning üritus oli loomulikult tasuta!

Niisiis, kogunesime laupäeva hommikul kell 10.00 Kose Vaba Aja Keskuse juures ning jäime ootama ürituse peakorraldajat, kelleks oli Rasmus Lahtvee. Ta oli parajasti meile veel koristusplatsi otsimas. Ootasime siis ikka kõik koos lõbusalt veidraid pallimänge mängides ja muid skautlikke tegevusi harrastades. Näiteks Markus A. Kõiv õppis kaasaegsel jalgrattal vanamoodsat pidurdamist, mille tulemuseks oli ratta seiskumise asemel hoopis nii mõnigi tore naerupahvakas.

Rasmuse ootamine oli tore, aga lõpuks ta saabus ja meid juhutati prügikollete juurde, mille leidmine valmistas alguses vist teatavaid probleeme, sest Pirita näis üldmuljelt ikka väga puhas koht olevat. Vaatamata sellele täitusid

prügikotid kole kiiresti ja prügileiud olid üsna hämmastavad. Külmpapid, lambipirnid, autoistmed, vana vedruvoodi, hunnikus tõrvapappi ja veel suurem hunnik muid ehitusjätmeid, hulk värvipotte, kõiksugu klaas- ja plastiktaarat, meeletult olmeprügi, vähemalt kaks kummikut, kaks kinnast ja kaks vee-pange, päikseprillid – no võta näpust, kes kõik selle mainitud ja igasugu muu mainimata sodi sinna metsa alla viinud oli. Üsna masendav see prügi iseseisev majandamine.

Aga kogu meie sealset majandamist ja kogutud prügihunnikuid jäädvustasid paar tubli kaamerameest, kes kuuldavasti on tegemas filmi skautlusest Eestis. Kas kõik kohalviibijad said ilusasti kaamerasse naeratada, seda näeb siis hiljem. Kindlasti jäi kaamera ette Valdik Kask, kes oli kuskilt jalgratta saanud, vist selle sama, millega Markus sõitis, ning tuiskas pidevalt kogu koristusala peal ringi, sest ta määrati nõ töövälja ülevaatajaks, aga ma unustasin temalt küsida, et kuidas talle ta tööots meeldis.

Nii me siis tatsasimegi metsa all, pidevalt kummardades ja siis jälle uue koti järele joostes, ise leitud tobeduste üle naerdes, kuni kell kukkus ja võhm

sai otsa. Kahjuks kogu ala me päris puhtaks ei jõudnudki kraamida, sest ega kellegi ressursid päris lõputud ole.

Pärast premeeris ESÜ kõiki rohelisi sünnipäevalisi toredate skautliku toidunõude komplektiga, sooja supi, marja-koogi ja kringliga. Nämma!

Muidugi tänati ilusas skaudiringis tublisid tegijaid tänukirja ja hüüuga, sest nendeta oleks ehk tore päev olemata jäänud.

Siinkohal märgiks ära kõik kohalviibinud (skaudid, skaudijuhid, kaameramehed ja tublid vabatahtlikud):

Mikk Tarvas, Laura Õigus, Hele-Mai Madisson, Deivis Treier, Rasmus Lahtvee, Karolin Lillemäe, Aune Suve, Imre Liivak, Jaak Parker, Helen Altmets, Gedy Siimenson, Liina Räli, Remi Neitsov, Ainar Lillemaa, Valdik Kask, Ott Pruulmann, Liina Land, Siim Maripuu, Nele Hendrikson, Anu Aun, Sirje Pool, Markus Alfred Kõiv, Jüri Ehandi, Ants Andreas, Christian Johannes Kask, John Rodriguež, Frega Koolmeister, Fargo Rodriguež.

Meid oli päris palju ja meil oli päris tore. Tulge järgmine kord teie ka!

Seniks tegusat uut ESÜ aastat!

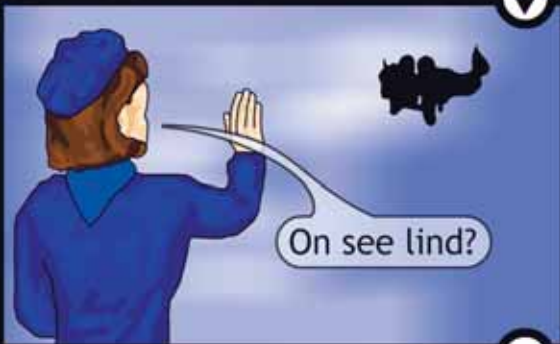

Fotod: Nele Hendrikson

Ei! See on Suurlaager!

ANDE '09.2009.

SUURLAAGER TULEB! SUVI 2009. TAGAMETSA.

Gildiveerud

EESTI SKAUTLIK ANTONI KESKGILD OTSUSTAS

SkM LEHO MÄNNIKSOO

Juba mõnda aega oli skaudiseeniorite organisatsioon seisnud tõsise küsimuse ees – kas muuta oma rahvusvahelist staatust või mitte? Oli ju tekkinud olukord, et meie skaudigild kuulus täisõigusliku liikmena kahte ISGF subregiooni – Kesk-Euroopa ja Nordic Baltic.

Tuletagem meelde, et küsimus Eesti seeniorite gildi ühinemiseks Põhja regiooniga võeti minu mälestuste järgi üles juba 1989. aastal, kui mind kui tolaeagset ESAK peavanemat kutsuti Rootsi, sest Soome gild oli teinud ettepaneku ESAK arvata Nordic liikmeks. Olime seal kahekesi SPYPK juht-

konna liikme Atte Luomaga, kes tuliselt oli meie gildi vastuvõtmise eest väljas. Paraku leidsid teised, et Eesti ikkagi ei kuulu Põhjamaade hulka ja seepärast ei saa ESAK kuuluda selle regiooni liikmeskonda. Teised tingimused tol ajal küll vastasid nõuetele, sest rahvusvaheliseks suhtlemiskeeleks oli inglise keel ja vaderiks Soome seeniorite gild, mis läbi rahvusvahelise postmarkide panga oleks suutnud ka meie liikmemaksude tasumisel abiks olla, nagu oli juba vahendajaks tol ajal veel rahvusvahelise organisatsiooniga IFOFSAG. See sai aastaid hiljem lühema nime – ISGF. Nii me jäimegi tol korral Põhjamaade seeniorskautide organisatsioonide subregioonist välja.

Teist korda võeti küsimus üles juba Dragoris, kus seekordne kokkusaamine toimus 04.03.–06.03.2005.

Esimese päeva lõpuks, pärast tutvumist linna ümbruse ja vaatamisväärsustega, andis kohalik gildiskautidest abielupaar Vibeke ja Hugo Rassmussen öhtusöögi tüüpilise taanipärase võileivalauga.

Kohtumise ametlik nimetus oli Meeting for National Presidents and International Secretaries from the Baltic and Nordic Scout and Guide Fellowships (Balti- ja Põh-

jamaade skaudi- ja gadidildide juhtide ja välissekretäride kohtumine). Eestit esindasid gildi viitsepresident (käesolevate ridade autor) ja välissekretär Ingrid Junisov.

Kohtumise avas regiooni komitee esimees, Norra gildi president Harald Pettersen. Kokkusaamise teisel päeval lõpetati koosistumine ettepanekuga maailmakomiteele – moodustada Põhja ja Balti Skautide ja Gaidide Ühendus. Otsus võeti üksmeelselt vastu. Seega kuulus nüüd Eesti Skautlik Antoni Keskgild täisvolilise liikmena ühendusse, mille nimeks sai Nordic Baltic Scout and Guide Fellowship.

Kolm aastat hiljem pidi ESAKi üldkogu tunnistama, et kahes regioonis ei suuda organisatsioon enam tegevusest osa võtta, sest liikmeskond on vähenenud ja ingliskeelses Põhja subregiooni kuulujaid on jäänud vaid mõned, regiooni liikmemaks aga on kõrge.

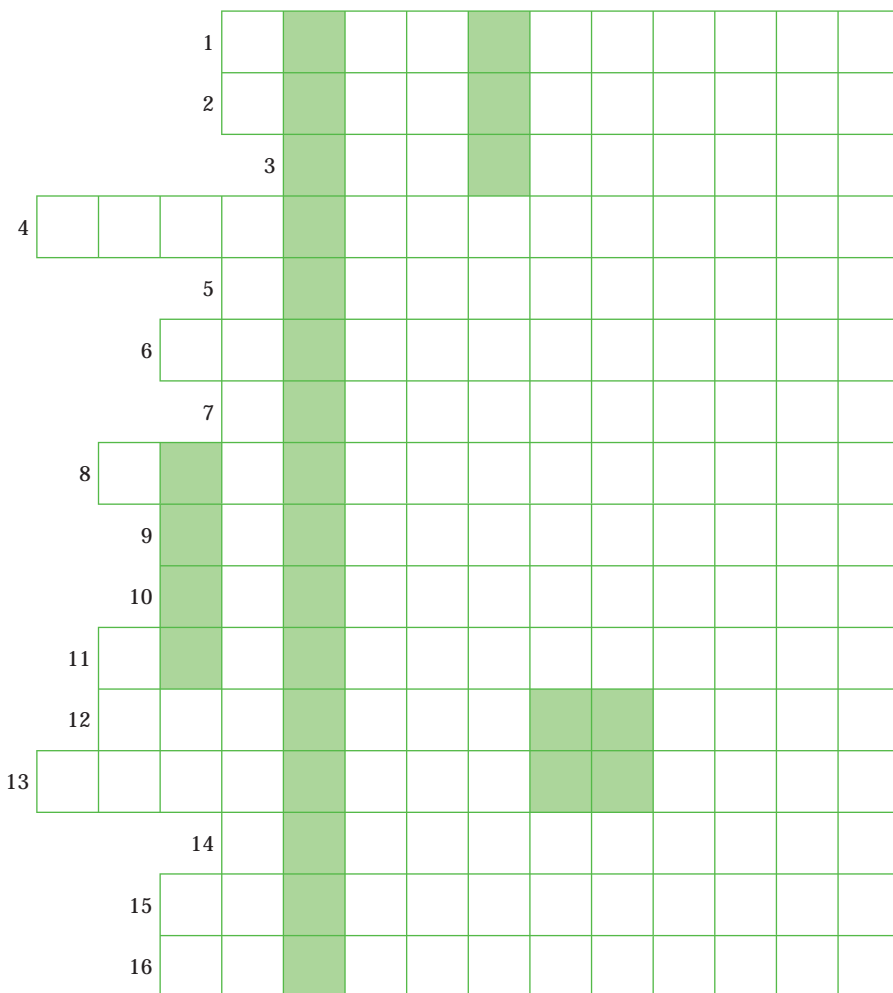
Tänavu maikuu, kui koos oli taas Eesti Skautliku Antoni Keskgildi üldkogu, tõsis see küsimus jällegi päevakorda. Kui seni oli olnud veel kahtlusi Nordic Baltic subregioonist lahkumise kohta, siis nüüd enam ei kaheldud. Üldkogu võttis vastu otsuse lahkuda Põhja ja Balti piirkonna organisat-

Tunne linde, nii omasid kui võõraid!

Vasakult paremale:

- 1 Elutseb laguunidel, pikkadega jalgadega, kõvera kaelaga, erikujulise nokaga, mille abil püüab toiduks pisemaid loomi, vähilaadseid elukaid jt, kelle siis noka abil enne allaneelamist ära kurnab
- 2 Pisike ja kiire, vibutab sabaga, jookseb ja lendab ringi meie koduüvedel
- 3 Lindude kodu, aga ka hundude grupp
- 4 Teise nimega sekretärlind, kelle pilt kaunistab Sudaani vappi, oleks nagu ka kureline, aga tegelikult on kulliline
- 5 Linnu nina
- 6 Nils Holgersson lendas tema seljas üle Rootsimaal
- 7 Ilmakaar, mis jääb sinust vasakule, kui seisad näoga selles suunas, kuhu linnud sügisel kolmnurgas lendavad
- 8 Eestile väga tähtis, harkis sabaga, ilmatargad räägivad, et lendab madalalt enne vihmasaju algust
- 9 Pika nokaga, seisab ühel jalal, vanarahva jutu järgi toob inimeste peredesse väikseid ilmakodanikke
- 10 Suur tumeda sulestikuga, pesitseb kolooniatena laidudel, puhkab ja kuivatab oma sulestikku rannikulähedastel kividel, toitub kaladest, suur konkurent kalameestele, kuna sööb kuni 400 g kala päevas, rahvasuus kannab nime karbas
- 11 Ei ole lind, on hoopis loom, suur loom, pruuni värvi ja sülitab

- 12 Lindude uurija
- 13 Eesti ja Euroopa väikseim, elab meil siin nii suvel kui talvel, omal moel seotud Lumivalgukesega
- 14 Tatsub kahel jalal, must "frakk" seljas
- 15 Linnupoja elupaik enne, kui ta ilmavalgust näeb
- 16 Eesti aasta lind 2008

Rohelised alad ülevalt alla:

- I Vene keeles "part"
- II RISTSÕNA VASTUS – üks ESÜ skaudiüksus
- III Pisike tera, mida linnukesed nokivad
- IV Equisetum palustre ehk soo-..., mürgine taim
- V Täpselt sama sõna, mis punktis IV kirjeldatud

Lahenda ristsõna ära ja saada vastus, mis on kirjas ülevalt alla II rohelises tulbas enne 15. oktoobrit aadressile info@skaut.ee või ESÜ postiaadressil (PK 260, 10503 Tallinn) lisades kindlasti juurde vastaja nime, üksuse ning kontakttelefoni või e-posti aadressi. Kõikide vastanute vahel loositakse välja auhind – priipääse 24.–26. oktoobrini toimuvasse

hundude Kriimsilma laagrisse Rakveres (pääse on nimeline ning kehtib ühele; kui auhindaloosi saaja on juba laagrimaksu tasunud, makstakse see talle tagasi). Loosiauhinna saajaga võetakse ühendust, ristsõna lahendus ja loosiauhinna saaja avaldatakse ka järgmises ajakirjas.

Head lahendamist!

Samuti on oodatud kõik ristsõnalised kaastööd – kui sulle meeldib mitte ainult ristsõnu lahendada, vaid neid ka ise kokku panna, siis ära hoi a oma meistriteoseid sahtlis, vaid saada need eelpool toodud aadressile ning paku ka teistele lahendamisrõõmu!

Ristsõna koostas nskm SIRJE POOL

sioonist ja jääda tegutsema Kesk-Euroopa regioonis, sest gildis oskab suurem osa võõrkeele valdajatest saksa keelt.

Selle fakti taga aga seisab kurb tõsiasi, et Nordic Baltic loomise ajal oli gildis veel inglise keeles suhtlejaid, kes kuulusid gildi nooremisse liikmeskonda. Paraku jääb järjest vähemaks neid, kes juba enne II maailmasõda skautlesid ja kes Eesti

Skautliku Antoni Keskildi liikmeks astusid kohe, kui see loodi ja kes kuni surmani on täitnud oma skauditöötust. Neid lahkub viimasel ajal teispoosusesse aina rohkem, allesjäänud aga käivad koos ja naeratavad raskustele, mida vanusega kaasnevad muutused elus kaasa toovad. Viimane kokkusaamine, võib öelda, et traditsiooniline, toimus 03.06.08 eelmise peavanema Laine

Aruvee suvekodus Muugal ja teine selline vastuvõtt on igal aastal olnud praeguse peavanema Ingrid Junisovi suvilas Luigel, toimumisaeg 31.07.08.

Gildiskandidid jätkavad tegevust ja loodavad täiendust nende hulgast, kes on noorte skautide tegevuse ajast väljakasvanud või kasvamas.

Tondisalu lipkond

Skj MONIKA OJALA, skj REBECCA MARTIN

Tondisalu lipkond

AJALUGU

1989. aastal otsustasid kaks tegusat meest kutsuda kokku rühm skautliku mõtteviisiga poisse. Mõeldud – tehtud! Esimesteks lipkonna salkade nimedeks olid Pantrid ja Kassid. Nendeks mees-teks, kes meie toreda lipkonna löid, olid Deiw Rahumägi ja Sven Kreek. Deiw elas toona Tallinnas Tondil ja Sven Tabasalus, seega pole raske järeldada kust selline lipkonna nimi – Tondisalu. Kuna neil mõlemal on kaks poega, ei olnud poistel muidugi valikutki – ka nemad said Tondisalu lipkonna liikmeteks ja on seda praegugi.

Tondisalu Lipkond registreeriti ametlikult alles 1995. aastal. Lipkonna hiilgeaegadel oli registreeritud liikmeid üle 30. 2008. aastal on ametlikult registreeritud liikmete arv 22, mis on pidevalt tõusvas joones.

TEGEVUS

Lipkonna traditsioonilisteks üritusteks on märtsis Soo- või rabamatk, 1. juunil Pannkoogipäev, juulis/augustis Lipkonnalaager ja detsembris Jõulupidu. Lisaks on peaaegu alati osa võetud Talimängudest, Jüripäevast, suvisest laagrist, ERNA matkast ja Pärnu sügismatkast. Kui hundusi oli, siis ka Kriimsilma laagrist ja korra on Tondisalu lipkond Tabasalus isegi Hundude Jõululaagrit korraldanud.

Lipkonna liikmed on ikka ja alati püüdnud ennast pakutavate koolituste ja kursustega harida. Küll on meil inimesi, kes on läbinud enamuse kunagised RSM pakutavad koolitused (koonduse korraldamise, lõkkeõhtu korraldamise jne). Samuti on mõned meist läbinud salgajuhtide kooli, skaudi- ja hundujuhi kursused jpm. Hetkel on aktiivselt tegutsemas kaks salka, üks Tabasalus ja teine Keilas. Sügisest 2008 on plaanis Tabasalu koolist võtta juurde uusi hundusid, kes tagaksid Tondisalu püsijäämise. Huvi on juba üles näidatud.

Fotod: Monika Ojala erakogu

